Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 13 апрель 1974 йил, шанба ● № 87 (15.867). ● Баҳоси 2 тийин.

Улуғ Ватанимиз—Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи мустаҳкамлансин ва гуллаб-яшнайверсин!

Марксизм-ленинизм байроғи остида Коммунистик партия раҳбарлигида—коммунизм ғалабаси сари олға!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1974 ЙИЛ 1 МАЙ ЧАҚИРИҚЛАРИ

1. Яшасин 1 Май—меҳнаткашларнинг империализмга қарши, тинчлик, демократия ва социализм учун курашида халқаро бирдамлик куни!

2. Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

3. Яшасин абадий барҳаёт революцион интернационал таълимот, барча мамлакатлар меҳнаткашларининг империализмга қарши, социализм ва коммунизм ғалабаси учун кураш байроғи — марксизм-ленинизм!

4. Коммунистлар! КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш йўлидаги умумхалқ курашининг авангардида бўлингиз, омманинг актив ташкилотчилари ва тарбиячилари бўлингиз!

5. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари партия XXIV съездининг қарорларини амалга ошириш учун, ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш учун актив курашингиз!

6. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! 1974 йил планини муддатидан илгари бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасини кенг авж олдирингиз!

7. Коммунизм бунёдкори — улуғ совет халқига шон-шарафлар!

8. Яшасин коммунизм қурилишида етакчи куч—Советлар мамлакатининг қаҳрамон ишчилар синфи!

9. Яшасин коммунизмнинг актив қурувчиси — шонли колхозчи деҳқонлар!

10. Яшасин коммунизмнинг актив қурувчиси — совет халқ зиёлилари!

11. Яшасин ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонларнинг иттифоқи! Совет жамиятининг бузилмас ғоявий-сиёсий бирлиги мустаҳкамланаверсин!

12. Яшасин СССР халқларининг интернационал бирлиги ва қардошларча дўстлиги — КПСС ленинча миллий сиёсатининг буюк ғалабаси!

13. Яшасин ишчилар синфининг, бутун совет халқининг синалган авангарди — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Яшасин партия билан халқнинг улуғ бузилмас бирлиги!

14. Яшасин чинакам халқ ҳокимияти органлари — меҳнаткашлар депутатлари Советлари! Социалистик демократия ривожланиб мустаҳкамланаверсин, Советлар депутатларининг активлиги янада кучаяверсин, давлатни идора қилишда меҳнаткашларнинг иштироки кенгаяверсин!

15. Совет Иттифоқи граждалари! СССР Олий Советига бўладиган сайловда актив қатнашингиз! СССР Олий Советига совет халқининг энг яхши ўғил ва қизларини, коммунистлар билан партиясизлар мустаҳкам блокининг муносиб намояндаларини сайлайлик!

16. Совет касаба союзлари! Социалистик мусобақани ташкил этишни яхшилангиз ва унинг таъсирчанлигини оширингиз! Ишлаб чиқаришни бошқаришга меҳнаткашларни кенг жалб этингиз!

Яшасин коммунизм мактаби — Совет касаба союзлари!

17. Йигит ва қизлар! Марксча-ленинча таълимотни, фан, техника ва маданият ютуқларини қунт билан эгаллангиз! Совет халқининг шонли революцион, жанговар ва меҳнат традицияларини кўпайтирингиз! КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун актив курашчилар бўлингиз!

18. Яшасин Коммунистик партиянинг содиқ ёрдамчиси ва резерви, коммунизм ёш бунёдкорларининг илғор отряди—Ленин комсомоли!

19. Яшасин коммунистик жамиятнинг актив қурувчилари—совет хотин-қизлари!

20. Совет жангчилари! Жанговар ва сиёсий тайёргарликни тинмай такомиллаштирингиз, совет халқининг тинч меҳнатини зийраклик билан мустаҳкам қўриқлангиз!

Яшасин СССРнинг қаҳрамон Қуролли Кучлари!

21. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Ватанимиз куч-қудратининг ва халқ фаровонлигини тинмай оширишнинг негизи бўлган социалистик экономикани янада юксалтириш учун сабот-матонат билан курашингиз!

22. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Юксак меҳнат унумдорлигига ва ишлаб чиқариш самарадорлигига эришингиз, камроқ чиқим қилиб, кўпроқ яхши сифатли маҳсулот бериш учун интилингиз! Давлат планларини ва олинган мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш учун курашингиз!

23. Беш йиллик планни тўла ва ошириб бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасининг олдинги сафларида бораётган беш йиллик зарбдорларига, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларига шон-шарафлар!

24. Саноат ходимлари! Мамлакатнинг индустриал қудратини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун курашингиз! Янги қувватларни тезроқ ўзлаштиришга, техника тараққиётини жадаллаштиришга эришингиз!

Янги техника ва прогрессив технологияга кенг йўл!

25. Саноат ходимлари! Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтирингиз ва турларини янгилангиз, уларнинг сифатини яхшилангиз ва таннархини камайтирингиз!

26. Қурилиш ходимлари! Янги объектларни ўз вақтида ишга туширишга қунт билан эришингиз! Қурилиш ишлари сифатини бутун чоралар билан яхшилангиз ва қийматини камайтирингиз!

27. Транспорт ва алоқа ходимлари! Транспорт ва алоқа воситаларини ривожлантирингиз ва такомиллаштирингиз! Халқ хўжалигига хизмат қилишни бутун чоралар билан яхшилангиз, совет кишиларининг эҳтиёжларини тўлароқ қондирингиз!

28. Колхозчилар ва совхоз ходимлари! Ер, техника, меҳнат ва моддий ресурслардан омилкорлик билан фойдаланингиз! Барча қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги ва чорвачиликнинг маҳсулдорлигини кўпайтирингиз, меҳнат унумдорлигини оширингиз, маҳсулотнинг таннархини камайтирингиз!

29. Қишлоқ хўжалиги ходимлари! Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини янада юксалтириш учун социалистик мусобақани кенг авж олдирингиз! Кўкламги дала ишлари сифатини оширингиз! Беш йилликнинг тўртинчи йили планлари ва социалистик мажбуриятларини тўла ва ошириб бажариш учун курашингиз!

30. Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари! Маҳсулот етиштиришни кўпайтирингиз! Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини концентрациялаш ва хўжаликлараро кооперациялаш негизида ихтисослаштиришни ривожлантирингиз!

31. Саноат ва қишлоқ хўжалиги ходимлари! Колхозлар ва совхозларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлангиз! Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини электрлаштириш, комплекс механизациялаш ва химиялаштириш, ерларни мелиорациялаш суръатларини жадаллаштирингиз!

32. Савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат ва коммунал хўжалик ходимлари! Прогрессив иш формаларини актив жорий этингиз! Совет кишиларига хизмат қилиш маданиятини ошириш учун курашингиз!

33. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш учун курашингиз!

Меҳнат интизоми ва уюшқоқликни оширингиз! Жамоат мулкини авайлаб асрангиз ва кўпайтирингиз!

34. Халқ хўжалиги ходимлари! Иқтисодий билимларни, хўжалик юритиш ва бошқаришнинг замонавий усулларини қунт билан эгаллангиз! Меҳнатни илмий ташкил этишни, илғорлар тажрибасини, фан ва техниканинг энг янги ютуқларини ишлаб чиқаришга дадил жорий этингиз!

35. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Ҳар бир кишини коммунистик руҳда тарбиялашда, меҳнат ва ижтимоий активлигини янада ривожлантиришда меҳнаткашлар коллективларининг ролини бутун чоралар билан оширингиз!

36. Совет олимлари ва инженер-техник ходимлари! Рационализаторлар ва ихтирочилар! Фан ва техника тараққиётини бутун чоралар билан тезлатингиз, фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлангиз! Фан-техника муваффақиятларининг халқ хўжалигига тезроқ жорий этилишига эришингиз!

37. Адабиёт ва санъат арбоблари, маданият ходимлари! Совет санъатининг партиявийлиги ва халқчиллиги байроғини баланд кўтарингиз, бадиий маҳоратни такомиллаштирингиз, коммунизм бунёдкорларини тарбиялашга бутун қобилиятингизни бағишлангиз!

38. Халқ маорифи ходимлари! Ўқитишнинг сифатини ҳамма чоралар билан оширингиз, халқ хўжалиги учун кадрлар тайёрлашни такомиллаштирингиз! Ёш авлодни коммунистик ахлоқ, ўқишга ва меҳнатга онгли муносабат руҳида тарбиялангиз!

39. Соғлиқни сақлаш ва физкультура ходимлари! Аҳолига медицина хизматини яхшилангиз, физкультурани совет кишиларининг кундалик ҳаётига актив жорий этингиз!

40. Революция ветеранлари, уруш ва меҳнат ветеранлари! Ўз билимингиз ва тажрибангизни ёшларга ўргатингиз, ёш авлодни совет халқининг революцион, жанговар ва меҳнат традициялари руҳида тарбиялашда актив қатнашингиз!

41. Пионерлар ва мактаб ўқувчилари! Совет ватанини жон-дилдан севингиз, яхши ўқингиз, меҳнат малакаларини эгаллангиз! Улуғ Ленин иши учун, коммунизм учун актив курашчилар бўлишга тайёрланингиз!

42. Ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг марксчи-ленинчи жанговар авангарди, тинчлик, демократия, миллий мустақиллик ва социализм учун, империализмга қарши сабот-матонатли курашчилар бўлган коммунистик ва ишчи партияларга қардошлик саломи!

43. Бутун жаҳон коммунистларининг бирлиги ва жипслиги марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми мустаҳкам негизда мустаҳкамланаверсин!

44. Социалистик мамлакатлар халқларига қардошлик саломи! Халқаро ишчилар синфининг тарихий ғалабаси — антиимпериалистик курашда ҳал қилувчи куч, тинчлик, демократия ва социал тараққиёт таянчи бўлган жаҳон социализм системаси ривожланиб, мустаҳкамланаверсин!

45. Яшасин социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари халқларининг бирлиги ва жипслиги!

Социалистик интернационализм байроғини баланд кўтарайлик!

46. Капиталистик мамлакатларнинг ишчилар синфига — меҳнаткашлар ҳуқуқи учун, тинчлик, демократия ва социализм учун фидокор курашчиларга қардошлик саломи!

47. Мустамлакачилик кишанларини улоқтириб ташлаган, ўз мамлакатларининг мустақиллигини мустаҳкамлаш ва социал тараққиёт учун курашаётган халқларга қизғин салом!

48. Империализмга ва ирқчиликка қарши, озодлик ва миллий мустақиллик учун курашаётган мустамлака ва қарам мамлакатларнинг халқларига қизғин салом!

49. Революцион кучларнинг — жаҳон социализм системаси, халқаро ишчилар ҳаракати, халқларнинг миллий ва социал озодлиги учун курашчиларнинг қудратли иттифоқи мустаҳкамланаверсин!

50. Халқларнинг озодлиги учун, социализм учун мардона курашиб, турмаларда ва фашист зиндонларида азоб чекиб ўтганларга қардошлик саломи!

Капитал тутқинларига озодлик!

51. Империалистик агрессия кучлари устидан тарихий ғалабага эришган қаҳрамон Вьетнам халқига қардошлик саломи!

Яшасин Совет—Вьетнам дўстлиги!

Ҳинди-Хитойдаги барча халқларга тинчлик, озодлик ва мустақиллик!

52. Реакцион-фашист кучларнинг террорига қарши мардонавор курашаётган Чили ишчилар синфига, Чили меҳнаткашлари ва барча демократларига қардошлик саломи!

Жаҳон халқлари! Чили ватанпарварлари билан бирдамликни мустаҳкамлангиз!

Луис Корвалан озод этилсин! Фашист хунтасининг барча тутқунлари озод этилсин!

53. Жаҳон халқлари! Яқин Шарқдаги барча давлатлар ва халқларга мустаҳкам ва барқарор тинчлик ўрнатиш учун, Исроил агрессияси оқибатларини батамом тугатиш учун курашда куч-ғайратингизни оширингиз!

Совет Иттифоқи билан араб мамлакатлари халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик мустаҳкамланиб, ривожланаверсин!

54. Европа мамлакатларининг халқлари! Европа қитъасини мустаҳкам тинчлик ва давлатлар ўртасида самарали ҳамкорлик районига айлантир[illegible]нгиз! Европа хавфсизлиги масалаларига доир [illegible]атли тугалланишига эришингиз!

55. Осиё мамлакатларининг халқлари! Давлатлар ўртасида тинчлик, ҳамкорлик ва яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлаш учун, Осиёда коллектив хавфсизлик учун курашингиз!

56. Жаҳон халқлари! Халқаро кескинликни юмшатиш муқаррар тус олиши учун курашингиз, тинч-тотув яшаш принциплари турли ижтимоий тузумдаги давлатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг нормасига айланишига эришингиз! Халқлар ўртасида тинчлик ва хавфсизлик душманлари бўлган агрессия, реваншизм ва реакция кучларининг кирдикорларини фош қилингиз!

57. Жаҳон халқлари куч ишлатмаслик халқаро муносабатларда қонун бўлиб қолишига, ядро қуролини эса абадий тақиқлашга эришингиз! Қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун курашингиз!

58. Яшасин Совет Иттифоқининг ленинча ташқи сиёсати—тинчлик ва халқлар дўстлиги сиёсати, империализмга, реакцияга ва урушга қарши курашаётган барча кучларни жипслаштириш сиёсати!

КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программаси ғоялари тантана қилаверсин!

59. Улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи мустаҳкамлансин ва гуллаб яшнайверсин!

60. Марксизм-ленинизм байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлигида — коммунизм ғалабаси сари, олға!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

МУЗОКАРАЛАР ТУГАДИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Араб социалистик Уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад ўртасидаги музокаралар 12 апрель куни Кремлда ниҳоясига етказилди.

Совет—Сурия дўстона муносабатларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш масалалари юзасидан, шунингдек актуал халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олиш давом эттирилди.

Яқин Шарқдаги аҳволга алоҳида эътибор берилди. Исроил ҳукмрон доираларининг ва уларни қўллаб-қувватлаётган ташқи кучларнинг айби билан Яқин Шарқда тинчлик иши учун хатарли бўлган кескинлик сақланиб қолмоқда.

Томонлар Яқин Шарқда мустаҳкам ва адолатли тинчликка эришиш учун бундан буён ҳам куч-ғайрат сарфлашга қатъий қарор берганликларини якдиллик билан таъкидладилар. Босиб олинган барча араб ерларини озод қилиш, фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқларини таъминлаш кескинликни бартараф этишнинг негизидир.

Совет—Сурия баёноти қабул этилди, у эълон қилинади.

Музокаралар самимият ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

(ТАСС).

ҚИШЛОҚ ҚУРУВЧИЛАРИГА МУКОФОТЛАР

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети колхозлардаги қурилиш давлат кооператив бирлашмасининг илғор ходимлари 12 апрель куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига тўпландилар. Уларнинг кўпларига «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвони берилганлиги тўғрисидаги гувоҳномалар ва кўкракка тақиладиган тегишли нишонлар тантанали вазиятда топширилди. Қишлоқ қурувчиларининг катта бир группаси республика Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқларини олди. Бирлашма ходимлари колхозларда капитал қурилишни ривожлантиришдаги хизматлари учун юксак мукофотлар билан тақдирландилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов мукофотларни топшириб, қишлоқ қурувчиларини самимий табриклади, уларга меҳнатда янги муваффақиятлар тилади. (ЎзТАГ).

АНДИЖОН ОБЛАСТИ ЧИГИТ ЭКИШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИ

Андижон областининг деҳқонлари чигит экишни муддатидан бир ҳафта илгари тамомладилар. Механизаторлар мураккаб об-ҳаво қийинчиликларини енгиб, областдаги 185 минг гектар майдонга чигитни сифатли экиб олдилар. (ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ Э. К. ПЕРВИШИННИ СССР АЛОҚА ВОСИТАЛАРИ САНОАТИ МИНИСТРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўртоқ Эрлен Кирикович **Первишин** СССР алоқа воситалари саноати министри қилиб тайинлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1974 йил 11 апрель.

СОВЕТ-СУРИЯ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНАВЕРСИН

ҲАФИЗ АСАД ШАРАФИГА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати 11 апрель куни Катта Кремль саройида Араб социалистик Уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Сурия Араб Республикасининг Президенти билан бирга унинг бошчилигидаги Сурия партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари ҳам ҳозир бўлдилар.

Совет томонидан зиёфатда Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. М. Қличев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари И. В. Архипов, В. А. Кириллин, СССР Олий Совети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг раислари А. П. Шитиков ва Ё. С. Насриддинова, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, СССР министрлари, Давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар бор эди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев зиёфатда нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз дўстимиз Ҳафиз Асад!
Сурияли азиз дўстларимиз!
Ўртоқлар!

Биз Москвада Араб социалистик Уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти, Араб дунёсининг атоқли сиёсий арбоби ўртоқ Ҳафиз Асадни ва у бошчилик қилаётган дўст Суриянинг партия-ҳукумати делегациясини самимий табриклаймиз.

Совет Иттифоқида Сурия халқини, унинг раҳбарларини чин кўнгилдан ҳурмат қиладилар. Биз дўстимиз ўртоқ Ҳафиз Асад билан биринчи марта учрашаётганимиз йўқ. Бу учрашувлар ҳамиша ишонч ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтмоқда. Биз ўз орамизда таркиб топган дўстлик ва ўртоқлик муносабатларига катта аҳамият берамиз. Биз Совет ва Сурия раҳбарларининг мунтазам учрашиб туришларини мустаҳкамланиб бораётган ҳамкорлигимизнинг муҳим ифодаси деб биламиз.

Мустақил Сурия ҳали ёш — у ташкил топганидан буён чорак асрдан сал кўпроқ вақт ўтди. Республикага ана шу давр мобайнида империализм ва реакциянинг кирдикорларига қарши ўз суверенитетини мустаҳкамлаш учун қаттиқ кураш олиб боришга тўғри келди. Сурияли дўстлар, Совет Иттифоқи ана шу бутун давр мобайнида сўзда эмас, балки амалда сизлар билан бирга бўлди. Сурия мустақилликка эришган чоғда ҳам, империалистлар Сурияни иқтисодий қамал исканжасига солиш учун уринган пайтда ҳам, 1967 йил июнь кунларида ҳам ва ниҳоят, ўтган йил октябрь воқеалари жараёнида ҳам Совет Иттифоқи сизлар билан бирга бўлди. Бизнинг мамлакатимиз араб халқларининг қонуний ҳуқуқларини тиклаш учун ва Яқин Шарқ можаросини сиёсий жиҳатдан ҳаққоний бартараф қилиш учун кураш олиб бораётган ҳозирги кунда ҳам сизлар билан биргадир.

Совет кишилари Суриянинг эришган муваффақиятлари ва ютуқлари туфайли, Араб социалистик Уйғониш партияси раҳбарлигида амалга оширилган прогрессив социал-иқтисодий ўзгаришлар туфайли сизлар билан биргаликда қувонмоқдалар. Совет Иттифоқида тараққийпарвар миллий фронтнинг фаолиятига юксак баҳо берилмоқда. Бу фронтнинг фаолияти антиимпериалистик кучларнинг бирлиги мустаҳкамланаётганлигини, мамлакатнинг ижтимоий ва сиёсий ҳаётида бу фронтнинг роли ошиб бораётганлигини исбот қилади.

(Давоми иккинчи бетда).

СОВЕТ—СУРИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

11 апрель куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин билан Араб социалистик Уйғониш партияси Бош секретари, Сурия Араб Республикаси Президенти Ҳафиз Асад ўртасида музокаралар бошланди.

Музокараларда Сурия томонидан Араб социалистик Уйғониш партияси Бош секретарининг ўринбосари Абдулла Аҳмар, Министрлар кенгаши раисининг ўринбосари, ташқи ишлар министри, Араб социалистик Уйғониш партияси раҳбарлигининг аъзоси Абдил Ҳалим Ҳаддам, Министрлар кенгаши раисининг иқтисодий масалалар бўйича ўринбосари, Араб социалистик Уйғониш партияси раҳбарлигининг аъзоси Муҳаммад Ҳайдар, жамоат ишлари министри, Араб социалистик иттифоқи секретари Абдил Ғани Каннуд, планлаштириш ишлари давлат министри Мустафо Ҳаллож, коммуникациялар министри, Сурия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Умар Сибоий, Фрот тўғони ишлари министри Мунир Ваннуз, экономика ва ташқи савдо министри Муҳаммад Имодий, Суриянинг СССРдаги элчиси Жамил Шайя қатнашмоқдалар.

Совет томонидан музокараларда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. Пономарев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Архипов, КПСС Марказий Комитети аъзоси, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раиси С. А. Скачков, КПСС Марказий Комитети аъзоси, СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, шунингдек КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг референти Е. М. Самотейкин, Совет Иттифоқининг Сурия Араб Республикасидаги элчиси Н. А. Муҳиддинов, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси М. Д. Ситенко иштирок этмоқдалар.

Совет Иттифоқи билан Сурия ўртасидаги муносабатларга доир масалалар самимият ва ҳамжиҳатлик вазиятида муҳокама қилинди. Томонлар Совет Иттифоқи билан Сурия Араб Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳар тарафлама ҳамкорлик, ҳар иккала давлат халқларининг туб манфаатларига мувофиқ бўлиб, ялпи тинчликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади, деб мамнуният билан таъкидлаб ўтдилар. Сурия томони Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар Сурия Араб Республикасига, араб халқларининг адолатли ишига, уларнинг тинчлик иши йўлида Исроил агрессиясига қарши олиб бораётган курашига бераётган ёрдам ва мададга юксак баҳо берди. Совет Иттифоқи билан Сурия ўртасида дўстона муносабатларни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш масалалари тўғрисида батафсил ва конструктив руҳда фикрлашиб олинди.

Халқаро вазият тўғрисида фикрлашиб олиш чоғида Яқин Шарқдаги аҳволга алоҳида эътибор берилди. Яқин Шарқда Исроил ҳукмрон доираларининг ва уларни қўллаб-қувватлаётган ташқи кучларнинг айби билан тинчлик иши учун хатарли кескинлик давом этмоқда.

Музокаралар давом эттирилади. (ТАСС).

СОВЕТ-СУРИЯ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНАВЕРСИН

(Боши биринчи бетда.)

[illegible]

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тўқимачилик комбинати коллективи [illegible] Суратда: корхонанинг илғор ишчиси З. Аҳмедова. Н. Глауберзон фотоси.

Тошкентдаги экскаватор заводи машинасозлари ишлаб чиқараётган «Э-304 В» маркали қудратли машиналарга бўлган талаб кун сайин ортиб боряпти. Машинасозлар белгиловчи йилда бундай машиналарни мамлакатимиз республикалари қатори чет эллар учун ҳам кўплаб тайёрлашга аҳд қилишган. Суратда: корхонанинг пешқадам ишчиси Рашид Ҳамроқулов иш устида.

А. Тўраев фотоси.

20 АПРЕЛЬ — КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК

ШАҲАРЛИКЛАР ТАШАББУСИ

ТЕРМИЗ. Шаҳар партия ва Совет ташкилотлари умумхалқ ҳашари йўли билан шаҳарни кесиб ўтадиган йирик сув иншооти — Термиз каналини қуриш ҳақидаги меҳнаткашлар ташаббуси ва таклифларини қараб чиқди. Бу муҳим тадбирни амалга ошириш ҳақида қарор қабул қилинди. Коммунистик шанбалик куни канал бўйига ўнлаб қудратли бульдозерлар, экскаватор, автомашиналар ва минглаб шаҳарликлар чиқишади. Улар жуда катта ҳажмдаги ишни бажаришади. 60 минг куб метр тупроқ қазиб олиниб, канал ўзанига 5 минг куб метр бетон ётқизилади. Кўплаб кўприк ва бошқа гидротехника иншоотлари қурилади.

Шаҳар марказида узунлиги 50, эни 10 ва чуқурлиги 1,5 метр бўлган ҳовуз қазилади. Канал атрофига ўн минг туп мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилади. Гулзорлар барпо этилади. Булар шаҳар ҳуснига-ҳусн қўшиб, область марказининг иқлимини мўътадиллаштиради.

А. ХАЛИЛОВ.

ҚЎШИМЧА ТОЛА

— Биз «Қизил шанбалик»да актив қатнашамиз. Шу кунги иш ҳақимизнинг бир қисмини беш йиллик фондига ўтказамиз.

Ҳазорасп пахта тозалаш заводининг коллективи шундай қарорга келди. Улар шанбаликда 70 минг сўмлик иш бажаришга, тежалган материаллар ҳисобига 80 тонна тола ишлаб чиқаришга аҳд қилишди.

Урганч ремонт заводининг 150 ишчиси ҳам шанбаликда 5100 сўмлик иш бажаради, 8 та трактор мотори ва 12 та электр двигателини ремонт қилишади. В. И. Ленин номли тикув фабрикаси коллективи эса қарийб 15 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариб, 4220 та кийим-кечак тайёрлайди. Шунингдек, Гурландаги 68-автобаза автомобилчилари ҳам шанбалик куни 40 минг сўмлик иш бажариб, кўп миқдорда халқ хўжалик юкларини ташиб беришга сўз беришди. Областда шанбаликка ҳозирлик қизғин давом этаяпти.

Ф. ЗОҲИДОВ.

ЗАРБДОР КУН

ТАХИАТОШ. Бу ердаги 109-автобаза коллективи 20 апрель кунини зарбдор кун деб эълон қилди. Шу куни 120 шофер, 55 слесарь ва механик шанбаликда актив қатнашади. Барча турдаги техника кучларидан тўғри фойдаланиш туфайли меҳнат унумдорлиги ошади, тежалган ёнилғи ҳисобига кўплаб юк ташилади. 100 та автомашина Тахиатош гидроузелига 7500 тонна юк ташиб беради.

Ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишлари олиб борилади. Автобаза атрофлари, кўчалар тозаланади. 350 туп мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилади.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, совет органларида кўп йиллар ишлаганлиги ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Андижон область халқ контроли комитетининг раиси Акрамжон Отахоновни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йиллар давомида самарали илмий-педагогик ишларни олиб борганлиги ва малакали кадрлар тайёрлагани учун филология фанлари доктори, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номли шарқшунослик институтининг катта илмий ходими Альфред Карлович Арендсни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ЎРТОҚ ҲАФИЗ АСАД НУТҚИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев!

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Н. В. Подгорний!

СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косигин!

Дўстлар!

Мен самимий табрик ва дўстона сўзлари учун ўртоқ Брежневга чин кўнгилдан ташаккур изҳор қиламан. Бу сўзлар сизларнинг қадимий меҳмондўстлик ва самимийлик анъаналарингизни ифода этади.

Биз улуғ мамлакатингизга келиб, сизнинг халқингиз билан учрашганимизда ҳар сафар ўзимизни дўст мамлакатда, халқимизга муҳаббат ва ҳурмат туйғуларини изҳор қилиб, курашимизни қўллаб-қувватлаётган дўстлар орасида тургандек ҳис этамиз. Бизнинг халқимиз ҳам сизнинг халқингизга нисбатан самимий дўстлик ва чуқур иззат-ҳурмат туйғуларини изҳор қилади. Мен сизларга Араб социалистик Уйғониш партияси раҳбарлиги номидан, Сурия Араб Республикаси халқи ва ҳукумати номидан энг самимий табрик ва энг яхши истакларни изҳор қиламан. Улар сизларнинг муваффақиятларингизни кузатиб турибдилар, сизларга янгидан-янги муваффақиятлар тилайдилар.

Биз сизнинг мамлакатингиз ўзининг доно раҳбарлари бошчилигида эришган муваффақиятларни самимий иззат-ҳурмат ва шодухуррамлик билан кузатиб турибмиз. Совет раҳбарлари ва шахсан ўртоқ Леонид Ильич Брежнев Совет Иттифоқи халқларининг бахт-саодати учун, мамлакатингизнинг обрў-эътиборини ва халқаро майдондаги юксак нуфузини мустаҳкамлаш учун ҳамма чораларни доим ва изчиллик билан амалга ошираётганликларини исбот қилдилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан Совет Иттифоқи раҳбарлари билан яна учрашиб, мамлакатларимизни қизиқтираётган масалалар юзасидан улар билан фикрлашиб олишга имконият яратиб берди. Бу — ғоят муҳимдир. Аммо бу визитнинг яна бир катта аҳамияти шундан иборатки, у Октябрдаги озодлик урушидан кейин Совет Иттифоқига қилган биринчи визитимиздир. Бу уруш ўз муваффақиятлари ва натижалари жиҳатидан халқимизнинг ҳозирги тарихида ғоят катта воқеа бўлиб, араб миллатимиз учун, бизнинг районимиз учун, бутун жаҳон учун буюк аҳамиятга эгадир.

Октябрдаги уруш хотирадан кўтарилмайдиган бир қанча ҳақиқатларни очиқ кўрсатиб берди. Ғаразли пропаганда олти йилдан кўпроқ вақт ичида ана шу ҳақиқатларни бузиб кўрсатишга муваффақ бўлолмади. Октябрь уруши вақтида ана шу ғаразли пропагандa жаҳоннинг турли қисмларига факт ва ҳақиқат деб кўрсатишга уринган кўп хом хаёллар абадий барҳам топди. Бизнинг Қуролли Кучларимиз октябрдаги жанг ҳаракатлари вақтида ўзининг жанговарлик қобилиятини, қурол-яроғларнинг замонавий турларидан фойдаланиш маҳоратини тасдиқлади, душманга қарши курашда жасорат намуналарини кўрсатди. Бизнинг халқимиз ўз мақсадларига эришиш учун қатъий қарор берганлигини тасдиқлади, бу мақсадларни рўёбга чиқариш учун ўзини фидо қилишга астойдил шай бўлиб турганлигини кўрсатди. Шу муносабат билан биз ёрдам ва мадад берганлиги учун Совет Иттифоқига ташаккур изҳор қиламиз. Бу ёрдам ва мадад ўз мақсадларимизга эришиш йўлида муҳим роль ўйнади. Ҳозир октябрь урушининг узил-кесил якунлари тўғрисида қуйидаги икки асосий сабабларга кўра қатъий фикр баён қилиш пайти ҳали келмаган бўлса керак: биринчидан, бу натижалар ҳали узил-кесил ниҳоясига етказилган эмас, иккинчидан, энг асосий нарса шуки, октябрдаги уруш хавфсизлик кенгашининг ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги резолюцияси бўлишига қарамай, бу қарор билан ҳали тугалланган эмас. Жўлан тепаликларида кун сайин кенг кўламда олиб борилаётган жанглар буни исбот қилади. Исроилнинг тутган йўли натижасида бу жанглар кун сайин ғоят шиддатли тус олмоқда. Исроил хавфсизлик кенгашининг қарорларига қаршилик кўрсатмоқда ва бу қарорларнинг иккита асосий шартини бажаришни истамаётир. Бу шартлар қўшинларни босиб олинган араб ерларидан тамомила олиб чиқиб кетишни ва фаластинлик араб халқининг ҳуқуқларини тўла эътироф қилишни кўзда тутади.

Биз октябрь урушининг оқибатларига объектив баҳо берганимизда бу уруш Исроилга қандай зарба берганлигини кўриб турибмиз. Исроилда давом этаётган воқеалар шуни исбот қилдики, октябрь уруши агрессорлар жамиятини ларзага келтирди, агрессиянинг кўпгина ташаббускорларига жуда қаттиқ зарба берди. Биз бунда ташқи белгиларнигина эмас, балки аввало пировард натижаларни кўзда тутамиз. Бу натижалар халқимиз амалга ошириш учун жанг қилган икки асосий мақсадни рўёбга чиқаришда намоён бўлади. Бу мақсад Исроил қўшинларини 1967 йилдаги агрессия натижасида босиб олинган араб территорияларидан тамомила олиб чиқиб кетиш ва фаластинлик араб халқига ўз ҳуқуқларини тўла равишда қайтариб беришдан иборат. Бундан кўзланган мақсад Яқин Шарқда мустаҳкам тинчлик ўрнатишдир. Ана шу икки мақсадга эришилмас экан, октябрь уруши ҳали тамом бўлган эмас, бу уруш давом этмоқда, деб ҳисоблайверамиз. Биз ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги қарордан кейин рўй берган барча воқеаларга шу нуқтаи назардан баҳо берамиз. Қилинган ишлар ва ҳозир қилинаётган ишлар ана шу икки адолатли мақсадга эришиш учун нақадар хизмат қилаётганлигига қараб бу ишларга баҳо берамиз. Биз ана шу асосда ўз позициямизни белгилаймиз.

Биз Совет Иттифоқининг ана шу икки мақсадни қатъиян қўллаб-қувватлаганлигини, унинг курашимизга берган ёрдамини, адолатни ёқлаб чиқаётганлигини мамнуният билан қайд қиламиз.

Дўстлар! Кейинги йилларда Сурия Араб Республикаси билан СССР ўртасида муносабатлар ғоят ривожланди, ҳамкорлигимиз соҳаси кенгайди. Шу муносабат билан мамлакатларимиз ўртасидаги мавжуд ҳамкорликни ривожлантириш ва дўстликни мустаҳкамлашга интилаётганлигимизни мамнуният билан изҳор қиламан. Ҳамкорликни ривожлантириш ва дўстликни мустаҳкамлаш ўзаро манфаатни таъминлаб, халқларимизнинг муштарак манфаатларига мос келади.

Шунга биноан, биз ҳозирги визитимиз ва традицион дўстлик муҳитида бошланган музокаралар мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш йўлида янги қадамлар қўйиш имконини беради, деб ҳисоблаймиз.

Биз ерларимизни озод қилиш учун олиб бораётган кураш иқтисодий тараққиёт соҳасидаги тадбирларимиз билан чамбарчас боғланган. Қўлига қурол олиб озодлик йўлидаги курашни давом эттираётган бизнинг халқимиз айни вақтда исроиллик агрессорларнинг бомбаларида вайрон қилинган нарсаларни тиклаш учун ва тараққиёт планини бажаришдаги ҳамма ғовларни йўқотиш учун бутун куч-ғайратини сарф қилмоқда.

Дўстлар! Сурия Араб Республикаси бутун дунёда озодликни ҳимоя қилаётган, юксак инсонпарварлик принципларини ҳимоя қилаётганларнинг олдинги сафларида бўлди, ҳозир ҳам шу сафларда турибди ва бундан буён ҳам тураверади. Биз бу курашни ер юзидаги барча эркесвар кучлар билан биргаликда, жабр-зулм, эксплуатация, агрессиянинг ҳар қандай кўринишларига қарши, халқлар ўртасида адолат ва тенгликни ёқлаб чиқаётган кучлар билан биргаликда олиб бормоқдамиз. Биз ҳар қандай халқнинг ҳар бир ютуғи, унинг ҳар бир ғалабаси барча халқларнинг ғалабасидир ва халқлар тараққиётига тўсқинлик қилаётганларнинг мағлубиятидир, деб ҳисоблаймиз.

Биз планетамизда тинчлик ва осойишталик ўрнатиш учун курашиш билан айни вақтда эксплуатация, жабр-зулм ва агрессияни тугатиш, ана шу ҳолатларни вужудга келтирадиган сабабларни йўқотиш учун кураш олиб борамиз. Ривожланаётган мамлакатларнинг халқлари ўз меҳнати самараларидан фойдалана олишлари, ўзларининг табиий бойликларидан тўла-тўкис фойдалана олишлари учун давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг, хусусан экономика соҳасидаги муносабатларнинг янги негизини вужудга келтириш керак. Биз блокларга қўшилмаган давлатлар бошлиқларининг тўртинчи конференциясида бунга катта эътибор бердик. Бу эса Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг ҳозирги махсус сессиясини чақиришга ёрдам берди.

Сурия Араб Республикаси ривожланаётган мамлакатларнинг хом ашё товарларини экспорт қилишда ҳам, уларнинг саноат буюмларини импорт қилишларида ҳам бу мамлакатларни эксплуатация қилишда йўл қўймайдиган янги асосларни ишлаб чиқиш пайти келганлигини эътиборга олиб, шу сессияни чақириш тўғрисидаги таклифни тўла-тўкис қўллаб-қувватлади.

Мен бу ерга келган пайтимиздан бошлаб самимий кутиб олганликлари ва меҳмондўстликлари учун яна бир марта чин кўнгилдан ташаккур изҳор қилишни истайман.

Мен сўзимнинг охирида Сурия — Совет дўстлиги шарафига ва халқларимиз ўртасидаги ҳамкорлик шарафига қадаҳ кўтараман.

Ўртоқлар! Мен ўртоқ Л. И. Брежневнинг сиҳат-саломатлиги учун, ўртоқ Н. В. Подгорнийнинг сиҳат-саломатлиги учун, ўртоқ А. Н. Косигиннинг сиҳат-саломатлиги учун, барча Совет раҳбарларининг сиҳат-саломатлиги учун, Совет Иттифоқи халқларининг янгидан-янги муваффақиятларга эришувлари учун, халқларимизнинг дўстлиги ва ҳамкорлиги учун қадаҳ кўтаришни таклиф этаман!

* * *

Л. И. Брежнев ва Ҳафиз Асад ўртоқларнинг нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

ҚИЗҒИН ҲОЗИРЛИК

БУХОРО («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бухоро район партия комитетида СССР Олий Советига бўладиган сайловларга бағишланган семинар-кенгаш ўтказилди. Кенгашда колхоз, совхоз партия ташкилотларининг секретарлари, қишлоқ, посёлка Советлари ижроия комитетларининг раислари, пропагандист ва агитаторлар, сиёсий ахборотчилар, алоқа, савдо, маданий-оқартув муассасаларининг ходимлари иштирок этдилар. Район партия комитетининг биринчи секретари А. Алиев, район ижроия комитетининг раиси С. Нуруллаев ва бошқаларнинг бўлажак сайловларга тайёргарлик кўриш муносабати билан ташкилий оммавий ишларни авж олдириш тадбирлари ҳақидаги докладлари эшитилди. СССР Олий Советига сайловларга тайёргарлик райондаги саноат, қурилиш, транспорт ташкилотлари колхоз ва совхозларда жонлантириб юборилди. Районда 19 та сайлов участкаси, 40 га яқин агитпункт ташкил қилинди.

Бошланғич партия ташкилотлари, агитаторлар, сиёсий ахборотчилар, агитпункт мудирлари, сайловчилар ўртасида совет сайлов системаси ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар. «Узсельхозтехника» Галаосиё бирлашмаси қошидаги агитпунктда ёш сайловчилар бурчаги ташкил қилинган. Бу ерда сайловларда биринчи марта қатнашадиган ёшларга маслаҳатлар берилмоқда.

Автомобиль йўл техникуми қошидаги агитпунктнинг ишчан коллективи 50 кишидан иборат. Улар орасида О. Турдиев, М. Хожиев И. Очилов Р. Холиқов, З. Комилов каби ишчан агитаторлар бор. Бу ердаги ҳар бир агитатор ўзига биркитилган маҳалла хонадонларида КПСС XXIV съезди қарорлари қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисида, совет сайлов системасининг афзалликлари ҳақида, ўтган сайловлардан буён содир бўлган энг муҳим социал-иқтисодий ўзгаришлар тўғрисида суҳбатлар ўтказишяпти.

Райондаги Карл Маркс номли, «Янги турмуш», Ленин номли, «Ленин йўли», «Правда» колхозлари, «Галаосиё», Мичурин номли совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари ҳам СССР Олий Советига бўладиган сайловларга бағишлаб суҳбат ва лекцияларни ўтказишни бошлаб юбордилар.

СССР РАҚАМЛАРДА

«Статистика» нашриёти Марказий статистика бошқармаси тайёрлаган «СССР 1973 йилги рақамларда» деган қисқача статистик тўпламни босиб чиқарди.

Тўпламда 1973 йилда, беш йилликнинг ўтган уч йилида СССР халқ хўжалигини ривожлантириш тўғрисидаги маълумотлар, шунингдек 1913, 1940 йил ҳамда баъзи бир бошқа йиллар билан таққосланган маълумотлар бор. Тўпламда иттифоқдош республикалар бўйича энг муҳим кўрсаткичлар келтирилган.

Тўпламга социалистик мамлакатлар экономикаси ва маданияти ривожини кўрсатувчи айрим маълумотлар ҳам киритилган. Совет Иттифоқи экономикаси ва маданиятининг ривожи АҚШ ва бошқа капиталистик мамлакатларнинг шу соҳадаги кўрсаткичлари билан таққосланган. (ТАСС).

ЧИГИТ ЭКИШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА

Республика областларида чигит экишнинг бориши тўғрисида шу йил 12 апрелга бўлган маълумот

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — план (минг гектар ҳисобида); учинчи стун — бир кунда экилгани (минг гектар ҳисобида), тўртинчи стун — жами экилган майдон (минг гектар ҳисобида); бешинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Андижон	184.9	10.6	178.7	96.6
Жиззах	117.2	6.0	102.2	87.2
Сурхондарё	136.0	5.9	109.9	80.8
Наманган	133.0	8.8	98.2	73.8
Фарғона	191.0	13.0	95.9	50.2
Сирдарё	130.0	12.5	48.5	37.3
Қашқадарё	127.0	1.6	41.3	32.5
Тошкент	139.9	9.7	44.4	31.7
Бухоро	163.0	4.5	51.6	31.6
Самарқанд	174.0	2.4	35.4	20.3
Хоразм	106.1	—	—	—
ҚҚАССР	123.0	—	—	—
Республика бўйича	1725.0	75.0	806.1	46.7

ҚОЗОҒИСТОНГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР ТОПШИРИЛДИ

ОЛМАОТА, 11 апрель. (ТАСС). Бугун бу ерда республика партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари активининг меҳнаткашлар коллективлари намояндалари иштирокида йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш дон ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш учун, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни ошириш учун, саноат, қурилиш ва транспорт соҳасида халқ хўжалиги планларини барвақт бажариш учун 1973 йилда ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг якунлари юзасидан республикага берилган КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ҳамда ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроқларини Қозоғистон ССРга топширишга бағишланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев йиғилишни очиб, ўртоқ Л. И. Брежневнинг қўриқ ерлар ўзлаштирила бошланганлигининг 20 йиллигига бағишланиб Олмаотада ўтказилган тантанали йиғилишда сўзлаган нутқида қозоғистонликларнинг меҳнатига берилган юксак баҳодан республика саноат, қурилиш, транспорт корхоналарининг, совхоз ва колхозларининг меҳнаткашлари қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида қўйилган вазифаларни тезроқ бажаришга интилаётганликларини айтди.

Йиғилишда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари З. М. Нуриев сўзга чиқди. У йиғилиш аҳлининг гулдурос қарсаклари остида республика намояндаларига байроқларни топширди, Қозоғистон меҳнаткашларига янги муваффақиятлар тилади.

Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси Б. А. Ашимов, Жамбул область партия комитетининг биринчи секретари Х. Ш. Бектурганов, Олмаота шаҳар партия комитетининг биринчи секретари П. И. Ерпилов, Олмаота область «Каменский» совхозининг сут соғувчиси, СССР Олий Совети депутати А. С. Плахина ва бошқалар сўзга чиқиб, мукофотлар учун партия ва ҳукуматга қизғин миннатдорчилик изҳор қилдилар, республика меҳнаткашлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида янгидан-янги муваффақиятларга эришадилар, деб ишонтирдилар.

Йиғилиш иштирокчилари КПСС Марказий Комитетига табрикнома қабул қилдилар.

Планетамизда

⊙ БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИНИНГ МАХСУС СЕССИЯСИДА

⊙ ЯНГИ ЗЕЛАНДИЯ — ОЛИС ДИЁР

⊙ «ЭРКИН ДУНЁ» ҚИЁФАСИ

⊙ ХИТОЙДАГИ ВОҚЕАЛАРГА ДОИР

⊙ ТУРЛИ МАМЛАКАТЛАРДАН ДАРАКЛАР

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИ VI МАХСУС СЕССИЯСИНИНГ ЯЛПИ МАЖЛИСИДА

А. А. ГРОМИКО нутқи

НЬЮ-ЙОРК, 11 апрель. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико БМТ Бош Ассамблеяси VI махсус сессиясининг бугунги ялпи мажлисида сўзга чиқди.

БМТ тарихида биринчи марта, деди А. А. Громико, Бош Ассамблея халқаро иқтисодий алоқалар масалаларини кўриб чиқиш учун махсус чақирилди.

Иқтисодий ривожланиш масалалари кенг халқаро муҳокамага қўйилишининг ўзи ҳозирги дунёда содир бўлаётган ўзгаришларнинг нақадар теранлигидан далолат беради.

Кескинликни юмшатиш сари бурилиш ясалганлиги, халқаро сиёсий иқлим яхшиланганлиги — айни шу ҳолатлар иқтисодий ўзаро муносабатларни ҳам нормаллаштириш учун қулай муҳитни вужудга келтирмоқда. Дунёдаги муносабатларни тинч-тотув яшашнинг кенг миқёсда эътироф қилинган принциплари асосида қайта қуриш аслида эндигина бошланаётган бўлсада, ҳозирнинг ўзидаёқ бу иш сезиларли самаралар бера бошлади. Биз шунга аминмизки, бу сессияда муҳокама қилинаётган масалаларнинг моҳият-эътибори билан ҳал этилиши ҳозирги замоннинг шу бош ижобий жараёнлари ўзанига қўйилиши турган гап. Бошқа сўзлар билан айтганда, масалани бундай ҳал этиш халқаро вазиятни янада соғломлаштириш, тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни йўлга қўйиш манфаатларига мос бўлиб тушмоғи керак.

Ривожланаётган кўпгина мамлакатлар шу кунгача ҳам монополистик капитал томонидан эксплуатация қилиниб келмоқда, деб сўзини давом эттирди совет делегациясининг бошлиғи.

Кейинги ойларда ер куррасининг бир қанча районларида озиқ-овқат билан таъминлашнинг аҳволи қийинлашди, ёқилғи танқислиги ва валюта мушкулотлари эса авваладан ҳукм суриб келаётган қийинчиликларни баттар оғирлаштириб юборди.

Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари халқаро иқтисодий муносабатлар системасини изчиллик билан қайта қуришни мазкур проблемаларни ҳал этишнинг бош йўналишларидан бири деб биладилар. Мустамлакачилик сарқитларини ва тенгсизликнинг ҳамма турларини халқаро иқтисодий муносабатлар системасидан батамом ситиб чиқариш зарур.

Амалда бунинг маъноси шуки, турли социал тузумдаги давлатлар ўртасидаги муносабатлар экономика соҳасида тинч-тотув яшаш ва тенг ҳуқуқли ҳамкорлик принциплари асосига қурилиши керак.

Суверенитет принципини алоҳида бўрттириб кўрсатмоқчиман, деди сўнгра А. А. Громико. Бу принцип ҳар бир давлатнинг ўз табиий бойликларига эркин, такрор айтаман, эркин ҳукмронлик қилишдан иборат суверен ҳуқуқини ҳеч сўзсиз ҳурматлашни тақозо этади. Суверенитет принципи чет эл капиталини национализация қилиш ва унинг фаолияти устидан назорат ўрнатиш ҳуқуқини ўз ичига олиши табиий. Совет Иттифоқи ривожланаётган мамлакатларнинг бу қоидалар қоғозда қолиб кетмасин, деган талабларини қўллаб-қувватлайди.

Зўравонлик билан янги территорияларни қўлга киритиб олишга йўл қўймаслик ва барча давлатларнинг территориал бутунлигини ҳурмат қилиш принциплари ёш давлатларнинг сиёсий мустақилликни мустаҳкамлаш ва иқтисодий мустақилликка эришиш йўлидаги курашига бевосита алоқадордир. Яқин Шарқда араб давлатларига қарши қилинган агрессия муносабати билан бу принципларга ҳеч оғишмай риоя қилишнинг муҳимлиги айниқса равшан кўриниб турибди.

Совет давлати мустамлакачиликка қарши курашни қўллаб-қувватлаш, озодликка чиққан мамлакатлар билан ҳамкорлик, уларга бахоли қудрат ёрдам ва кўмак бериш сиёсатини ярим асрдан кўпроқ вақтдан бери ўтказиб келмоқда. Биз ўзимиз энг зарур нарсаларга муҳтож бўлиб турган замонларда ҳам шу сиёсатга содиқ бўлиб қолдик, биз ҳозир ҳам шу сиёсатга қатъият билан амал қилиб келмоқдамиз, деб таъкидлади Совет делегациясининг бошлиғи.

Совет Иттифоқининг бошқа мамлакатларга бераётган иқтисодий ва илмий-техникавий ёрдами миқёсларини рақамлар ёрдамида ифодалаш қийинлиги турган гап. Фақат шуни айтиб ўтмоқчиманки, ривожланаётган мамлакатларда бизнинг ёрдамимиз билан мингтага яқин саноат объекти ва бошқа йирик объектлар қурилди ёки қурилмоқда. Улар орасида Мисрдаги Асвон ва Ҳиндистондаги Бхилаи сингари улкан иншоотлар бор.

Бизнинг ёрдамимиз аввало ёш давлатларда индустриал базани, унинг энг асосий тармоқларини вужудга келтиришга қаратилган. Зеро бу — халқ хўжалигидаги катта-катта вазифаларни ҳал этиш, қолоқликни бартараф қилиш заминидир, бинобарин, иқтисодий ва сиёсий мустақилликни мустаҳкамлаш пойдеворидир.

Қурилаётган корхоналарнинг истисносиз ҳаммаси ривожланаётган мамлакатларнинг миллий бисоти бўлиб қолмоқда. Фойда ундириб олиш — бизнинг ривожланаётган мамлакатлар билан муносабатларимизда мутлақо учрамайдиган бир категориядир.

Бизнинг ҳамкорлигимизнинг яна бир муҳим жиҳати шундан иборатки, бу ҳамкорлик план асосида амалга оширилади, ёш давлатларни перспектив ривожлантиришнинг ички программалари билан узвий равишда боғланади.

Шундай қилиб, уларнинг ҳозирги эҳтиёжларигина эмас, шу билан бирга узоқ келажакдаги туб манфаатлари ҳам инобатга олинади.

Биз Осиё, Африка, Латин Америкаси давлатлари билан бундан буён ҳам ҳамкорлик қила берамиз, ўз имкониятларимиз даражасида уларга турли соҳаларда ёрдам ва кўмак бераверамиз.

Биз кескинликни юмшатиш ва тинчлик манфаатлари йўлида шу давлатлар билан халқаро майдонда бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилишга, етилган халқаро проблемаларни ҳал этишни биргалашиб олға силжитишга интила берамиз, шу давлатларнинг озодлиги ва мустақиллигига, уларнинг илғор социал-иқтисодий ўзгартишларни амалга ошириш ҳуқуқига реакция кучлари қиладиган ҳамлаларга зарба бераверамиз. Бу йўлни Совет Иттифоқи Коммунистик партияси белгилаб берган, бу йўл вақтинчалик манфаат мулоҳазалари билан ўзгариб турмайдиган, балки изчил, принципиал йўлдир.

Авваллари бўлганидек, мамлакатимиз миллий-озодлик ҳаракатини унинг табиий иттифоқчиси бўлган социалистик давлатлар ҳамдўстлигидан ажратиш йўлидаги уринишларга қаршилик қила беради. Биз дунёни «камбағал» ва «бой» мамлакатларга бўлиш тўғрисидаги сохта концепцияни назарияда ҳам, практикада ҳам ҳеч қачон қабул қилмаймиз, чунки бу концепция социалистик мамлакатларни мустамлака зулми остида бўлган мамлакатлардан кўп, жуда кўп бойликларни ундириб олган бошқа маълум давлатлар билан бир қаторга қўяди.

Кейинги вақтларда бир қанча мамлакатларда, шу жумладан ривожланаётган мамлакатларда ёқилғи-энергетика хом ашёси танқислиги кескин формада маълум бўлиб қолди.

Энергетика соҳасидаги ҳамма қийинчиликлар учун Араб давлатларини айблашга уринадиган кишилар топилиб қолди, маълумки, Араб давлатлари ўзларининг иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш учун, агрессия натижасида поймол бўлган ўз ҳуқуқларини қайта тиклаш учун бир қанча чораларни кўрган эдилар. Аммо шуни вeж қилиб Араб давлатларини айблаш фактларни мутлақ тескари талқин этишни билдиради.

Биз, деди А. А. Громико, танглликнинг вужудга келиши учун жавобгарликнинг асосий қисми ажнабий нефть компаниялари зиммасига тушади, деб ҳисоблаганлигимиз учун шу компанияларнинг фаолиятини изчиллик билан чеклаш тангликдан қутилиш йўли, деб билаётган мамлакатларнинг ҳаракатларини қўллаб-қувватлаймиз.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда Совет Иттифоқи, социалистик мамлакатлар бир қанча узоқ муддатли муҳим лойиҳаларни, шу жумладан энергетика соҳасидаги лойиҳаларни ҳам амалга оширишда Европа давлатларининг куч-ғайратларини бирлаштиришни таклиф қилмоқдалар. Бу эса Европадан бошқа қитъаларда ҳам иқтисодий ҳамкорликни ривожлантиришга муҳим ижобий ҳисса бўлиб қўшилган бўлур эди.

Иқтисодий соҳадаги ва бошқа ҳар қандай соҳадаги, ҳатто энг яхши йўлга қўйилган ҳамкорлик ҳам ер юзида тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашдан иборат энг асосий шартга риоя қилинган тақдирдагина амалга оширилиши мумкин, деб таъкидлади Совет делегациясининг бошлиғи.

Тинчликка ва халқаро кескинликни юмшатишга қаршилик қилаётган кучлар ўз қуролларидан ҳали воз кечганлари йўқ. Бунинг маъноси шуки, кескинликни юмшатишни давом эттириш ва мустаҳкамлаш, унга муқаррар тус бериш учун бундан буён ҳам биргалашиб куч-ғайрат сарфлаш зарур.

Масалан, Совет Иттифоқи ўртага ташлаган ва БМТда қатнашувчи жуда кўпчилик мамлакатлар маъқуллаган таклиф — Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари бўлган давлатларнинг ҳарбий бюджетларини 10 процент қисқартириш тўғрисидаги ҳамда тежаб қолинган маблағнинг бир қисмидан ривожланаётган мамлакатларга ёрдам бериш учун фойдаланиш ҳақидаги таклиф худди шу мақсадни кўзлайди.

Биз ялпи тинчликни мустаҳкамлаш йўлидаги куч-ғайратларни бундан буён ҳам бўшаштирмаймиз. КПСС XXIV съезди Тинчлик программасини қабул қилганига айни шу кунларда уч йил тўлди. Совет Иттифоқининг бу салмоқли ташқи сиёсат платформаси муваффақиятли равишда амалга оширилаётганлигини турмушнинг ўзи кўрсатди.

Совет Иттифоқи тинчликка астойдил интилаётган ҳамма кишиларнинг куч-ғайратларини шу соҳада бирлаштиришга даъват этади. «Давлатлар ўртасидаги мустаҳкам тинчлик ва тинч ҳамкорлик,— деб таъкидлади КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, — бошқа кўпгина муҳим вазифаларни — миллий озодлик, социал тараққиёт, турли мамлакатлар ўртасидаги манфур иқтисодий тенгсизликни бартараф этиш вазифаларини ҳал қилиш учун анча қулай шарт-шароитларни ҳам яратиб беради».

Сессиянинг иши амалий вазиятда ўтиши муҳим, деб ҳисоблаймиз, деди сўнгра А. А. Громико. Сессия қатнашчиларидан жуда кўпчилиги ҳам шу ниятда эканлиги кўриниб турибди. Аммо, афтидан, ҳамма қатнашчилар ҳам шундай ният билан келганлар, деб бўлмайди.

Айрим кимсалар сессияга унинг юксак мақсадларига ёт бўлган бошқача ниятлар билан келганлигидан далолат берувчи айрим овозлар эшитилмоқда. Аммо давлатлар ўртасидаги ҳамкорлик манфаатларига ва конструктив қарорга келиш йўлларини қидириб топишга зид бўлган хатти-ҳаракатларни ҳатто энг андишасиз сафсатабозлик билан ҳам, «ўта буюк давлатлар» деган сохта уйдирмалар билан ҳам ва Совет Иттифоқи, унинг тинчлик сиёсати шаънига, агрессия кучларига қарши кураш сиёсатига ва халқларнинг хуқуқларини ҳимоя қилиш сиёсати шаънига туҳмат-бўҳтонлар ёғдириш билан ҳам яшириб бўлмайди.

Совет Иттифоқи умид билдириб айтадики, деди пировардида А. А. Громико, БМТ Бош Ассамблеясининг ҳозирги махсус сессияси ўз ишининг бутун йўналиши билан, ижобий қарорлар қабул қилиш йўли билан кескинликни юмшатишни муқаррар тус олдиришга, тинчликни мустаҳкамлашга ва халқаро ҳамкорликни ривожлантиришга ўзининг салмоқли ҳиссасини қўшади.

А. А. ГРОМИКО ВАШИНГТОНГА КЕЛДИ

ВАШИНГТОН, 12 апрель. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Вашингтонга келди. У БМТ Бош Ассамблеясининг махсус сессияси ишларида қатнашмоқда.

Атлантика океани билан Тинч океанни туташтирувчи Панама канали Панама давлатини икки қисмга ажратиб туради. Канал кўп йиллардан бери Марказий Америкадаги бу кичик республика аҳолиси бошига не-не кулфатлар келтирмади. Панама халқи канал зонасидаги Америка ҳарбий базасининг тугатилишини талаб қилмоқда. Яқинда АҚШ билан Панама ўртасида 1903 йилги шартномани бекор қилувчи янги битим имзоланди. Бундан буён Панама каналидан тушаётган даромаднинг тенг қисмини оладиган бўлади.

Суратда: Панама канали. Кейстон-ТАСС фотоси.

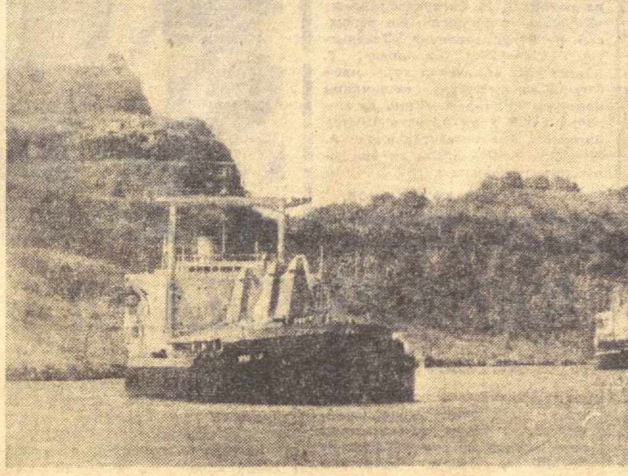

НЬЮ-ЙОРКДА УЧРАШУВЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 11 апрель. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико кеча Франция ташқи ишлар министри М. Жоберни қабул қилди ва у билан суҳбатлашди.

СССР билан Франция ўртасида қарор топган сиёсий маслаҳатлашув практикасига мувофиқ, министрлар Совет—Франция муносабатларига доир масалаларни, шунингдек баъзи халқаро проблемаларни, шу жумладан, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг иши, Яқин Шарқдаги аҳвол ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг махсус сессиясига тааллуқли проблемаларни қараб чиқдилар.

Суҳбат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико шу куни Жазоир Халқ Демократик Республикаси Министрлар Советининг Раиси Х. Бумиддин билан учрашди.

Дўстона суҳбат вақтида ҳар икки томонни қизиқтираётган масалалар, шу жумладан, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси VI махсус сессиясининг иши билан боғлиқ бўлган масалалар қараб чиқилди.

ФИКРЛАШИБ ОЛИНДИ

ТОКИО, 11 апрель. (ТАСС). СССРнинг Япониядаги элчиси О. А. Трояновский бугун Япония бош министри К. Танака ҳузурида бўлиб, унга КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Совет—Япония муносабатларини янада ривожлантириш масалаларига доир фикрлар баён қилинган мактубини топширди.

Япония бош министри шу куни совет ҳукумат делегациясининг бошлиғи, СССР ташқи савдо министрининг ўринбосари В. С. Алхимовни ва СССР ташқи савдо банки правлениесининг раиси Ю. А. Ивановни қабул қилди. Ана шу учрашув чоғида Сибирнинг табиий ресурсларини ўзлаштириш юзасидан Совет—Япония иқтисодий ҳамкорлигининг конкрет узоқ муддатли лойиҳаларини амалга ошириш билан боғлиқ бўлган масалалар юзасидан фикрлашиб олинди.

Япония бош министри ҳузуридаги учрашувлар амалий ва дўстона вазиятда ўтди.

БУГУН СССР БИЛАН ЯНГИ ЗЕЛАНДИЯ ЎРТАСИДА ДИПЛОМАТИЯ МУНОСАБАТЛАРИ ЎРНАТИЛГАНИГА 30 ЙИЛ ТЎЛДИ

ДУНЁ ЧЕККАСИДАГИ МАМЛАКАТ

Янги зеландияликлар ўз мамлакатларини дунёнинг чеккасидаги мамлакат, деб атайдилар. Ҳақиқатда ҳам глобус орқали масалан, Янги Зеландия пойтахти — Веллингтонгача бориладиган йўлни кўрмоқчи бўлсак, глобусни ярим айлана буришга тўғри келади.

Янги Зеландия — Антарктиданинг муздек нафаси сезилиб турувчи дунёнинг бир чеккасидаги мамлакатгина эмас. Уни «дунёнинг кичкинаси» дейиш ҳам мумкин. У ернинг иқлими, рельефи, ўсимликлари хилма-хил бўлиб, ҳамма қитъаларникига ўхшаб кетади. У ерда Камчатка вулканлари, Норвегия фиордлари, рус текисликларини, шимолида — субтропик иқлимни кўришингиз мумкин, жанубида эса қор ёғади. Янги Зеландияда ўсувчи каури қарағайининг бўйи 50 метргача чўзилади. Уларнинг ёши 15 асрга борган. У ерда нозик орхидея музлик билан ёнма-ён ўсиб гуллайди.

Мамлакатнинг асосий бойлиги — қўйлар. Бу мамлакатдаги уч миллион аҳолида 60 миллионга яқин қўй, ўн миллионга яқин қорамол бор. Янги Зеландия четга асосан жун, гўшт, сут маҳсулотлари чиқариб сотади.

Янги Зеландия нақадар олисда бўлишига қарамай, бошқа кўпчилик капиталистик давлатлар бошидаги проблемалар унда ҳам бор. Дастлав энергетика танқислиги, валюта ларзалари, пулнинг қадрсизланиши шулар жумласидандир. 1972 йилнинг ноябрида хокимият тепасига келган лейбористлар танг аҳволдан чиқиш йўлини излай бошладилар. Улар чет эл капиталига янги чекловлар жорий қилдилар, пулнинг қадрсизланишига қарши, мамлакат туб аҳолисининг аҳволини яхшилаш борасида бир қанча чоралар кўрдилар. Н. Кирк бошчилигидаги лейбористлар ҳукумати СЕАТО ва АЗПАК ҳарбий-сиёсий блокларининг ҳозирги ҳолда сақланиши мақбуллигига шубҳа билан қараб, уларда актив қатнашишдан воз кечди. Унинг социалистик мамлакатлар билан, Осиё қитъасидаги халқлар билан ҳамкорликни кенгайтириш борасида қўйган ташқи сиёсий қадамларини Янги Зеландия жамоатчилиги кенг кўламда маъқулламоқда.

Совет ва Янги Зеландия жамоатчилиги икки мамлакат ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилган куннинг 30 йиллигини кенг кўламда нишонлайдиган 13 апрелдан сал аввал Москвада Янги Зеландия элчихонаси ўз ишини бошлаб юборди. Янги Зеландия Совет Иттифоқи билан ҳар томонлама алоқаларни ривожлантиришга катта аҳамият беради, деди мен билан суҳбатда элчи Брайен Сидней Лендрам. Ўтган 30 йил мобайнида анча-мунча иш қилинди. Ҳали қилинадиган ишлар кўп. Иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш имкониятлари бор. Биз совет станокларини, кончилик саноати машина-ускуналарини, пўлат қувурларни харид этишни кўпайтиришга қодирмиз.

Шундай қилиб, Янги Зеландия халқи ўзининг миллий манфаатларига мос келувчи, социал-сиёсий системаларидан қатъий назар барча мамлакатлар билан тинч-тотув яшашни кўзловчи, Осиёда ва Тинч океан ҳавзасида халқаро кескинлик юмшашини кўзловчи сиёсатни танлаб олди. Кенг халқ оммаси бундай сиёсатдан катта умид кутмоқда. Улар бундай йўл Янги Зеландиянинг миллий мустақиллигини мустаҳкамлашга олиб боради, мамлакат олдида турган иқтисодий проблемалар ва бошқа проблемалар ҳал этилишига ёрдам беради, деб ҳисоблайдилар.

Б. ЧЕХОНИН.
(ТАСС).

ФРАНЦИЯ ХАБАРЛАРИ

ҲАМ ЕРИТАДИ, ҲАМ ИСИТАДИ

АҚШ, Япония, ва Франция СССРнинг тажрибасига асосланиб қуёш ҳарорати билан иситиш системасида тажриба учун уй-жойлар қуришга қарор қилдилар. Франция саноатни ривожлантириш министрлиги ана шундай уйлардан 36 тасини шарқий Пиренеяда, шунингдек, бир қанча уйни эса мамлакатнинг шимолидаги Гар департаментида қуришни белгилаб қўйди.

Мутахассислар қуёш нури билан иситиладиган уйлар алоҳида иссиқлик изоляциясини талаб қилади, бу система такомиллаштирилганидан кейин янада рентабелли бўлиб қолади, деб ҳисоблашмоқда.

ТОПОГРАФИЯ ВЕРДЕНДАН БОШЛАНАДИ

Франциянинг ёдгорлик ва бадиий бойликларини муҳофаза қилиш миллий комиссияси уларни инвентаризациядан ўтказмоқда. Бунинг натижасида мамлакатнинг бир неча томдан иборат монументал топографияси нашр этилади. Унинг биринчи томига, Верден ва унинг атрофидаги жойларга оид хариталар, планлар ва фотосуратлар, шунингдек унутилмас жойларнинг рўйхатлари киритилади.

ҲУКМНИ КУТИБ

Сент-Этьен шаҳрининг жиноий суди олтмиш ёшли Фиштернинг ҳаддан ташқари оддий ишини кўриб чиқаётир. Унга коллекция қилинган почта маркаларини сохталаштирган деган айбнома қўйилмоқда. Прокурор унга икки йил қамоқ жазоси берилишини ва 10 минг франк жарима солинишини талаб этмоқда. Франциянинг 3200 минг филателисти ва миллионлаб коллекционерлари ишнинг бориши жараёнини кузатиб туришибди. Унга қизиқиш шу билан изоҳланадики, собиқ фотограф В. Фиштер ҳақиқий маркаларни эмас, балки ҳақиқийсидан кўра қимматли «товар» деб ҳисобланган сохта маркаларни сохталаштирган.

Айбланувчи судда ҳаддан ташқари сурбетлик қилмоқда. У «1827 йилдан шу кунгача бўлган филателияси»ни суд раиси билан прокурорга бағишламоқчилигини ваъда қилаётир. Фиштер бу асарларни босиб чиқаришга маблағ керак бўлганлиги учун сохта маркаларни сохталаштириш билан шуғулланганлигини таъкидламоқда.

Ҳукм 26 апрелда чиқарилиши керак. Агар суд Фиштерни айбдор деб топгудай бўлса, ҳукм уни машҳур қилиб юборади, «буюми»нинг нархи эса кўтарилиб кетади. Суд ҳайъатининг боши қотиб қолди. 1948 йили мана шунақа ишни кўрган Париж жиноий суди ишнинг бунақа тус олишидан қўрқиб, жиноятчи Жан Сператни оқлаган эди.

Н. КУЗНЕЦОВ,
(АПН).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ КОПЕНГАГЕН. Данияда 22 апрелдан 28 апрелгача қуролсизланиш учун кураш ҳафтаси ўтказилади.

◆ РИМ. Италия ташқи савдоси балансининг камомати 1973 йилда 3.254,7 миллиард лирани ташкил этди, вахолонки 1972 йилда бу камомат 434 миллиард лирадан иборат эди.

◆ ПАРИЖ. Франция умуммеҳнат конфедерацияси май ойида ўтказиладиган президент сайловида сўл кучларнинг ягона номзоди — Франция Социалистик партиясининг биринчи секретари Франсуа Миттеран номзодини қўллаб-қувватлайди.

◆ БОНН. Ғарбий Германия жамоат ташкилоти — Греция билан бирдамлик ташаббускор комитети барча сиёсий махбуслар озод қилинсин, шунингдек Грецияда демократик ҳуқуқ ва эркинликларни тиклаш учун амалий чоралар кўрилсин, деб талаб этди.

◆ ДАККА. Бангладеш пойтахтидан 240 километр шимолда пассажир экспресс товар поезди билан тўқнашганлиги натижасида тўрт киши ҳалок бўлди ва саккиз киши оғир жароҳатланди.

◆ ГАВАНА. Космонавтика кунига бағишланган совет филателия кўргазмаси Куба — Совет дўстлиги уюшмасининг биносида очилди.

(ТАСС).

ҲАРБИЙ РАҲБАРЛАРНИ ҚУВҒИН ҚИЛИШ

Пекиндан хабар беришларича, бутун Хитойда давом қилаётган «Линь Бяо ва Конфуцийни танқид қилиш» сиёсий кампаниясида ХХРнинг баъзи олий мансабдор ҳарбий раҳбарлари ном-баном қувғин остига олинмоқда. Тайюань (Шаньси вилоятининг маркази) кўчаларида деворий газеталар — дацзибаолар пайдо бўла бошлади, деб хабар беради Рейтер агентлигининг мухбири Пекиндан. Бу деворий газеталар ХКП вилоят комитетининг биринчи секретарини ва вилоят ҳарбий округининг қўмондони Се Чжэнь-хуани ва ҳарбий округнинг иккинчи сиёсий комиссари Цао Чжун-наннини олиб ташлашга чақирмоқдалар. Дацзибао авторлари бу ҳарбий арбоблардан «бошларини эгишни ва гуноҳларига иқрор бўлишни» талаб қилмоқдалар. Конфуцийни қоралаш кампанияси баъзи сиёсий раҳбарларга қарши қаратилган бўлса, деб ёзади Лондонда чиқадиган «Гардиан» газетаси, эндиликда бу кампания асосан ҳарбийларнинг ҳукмронлигига янада путур етказишни ўз олдига мақсад қилиб қўйди.

Муайян ҳарбий арбобларга қарши кампания бошланганлигини Уханда Хубэй вилоятининг собиқ ҳарбий округ қўмондони, ХКП вилоят комитетининг биринчи секретари Цзэн Си-юйга қарши ҳаракатлар тўғрисидаги хабарлар ҳам тасдиқлаб турибди. Цзэн Си-юй ўтган йилнинг охирларида Шаньдун вилоятига Цзинань ҳарбий округи қўмондони қилиб юборилган эди. Ухандаги деворий газеталар Цзэн Си-юйни «контрреволюционер» деб атамоқдалар ҳамда «Цзэнга ва ҳарбий округ сиёсий комиссари Лю Фэнга қарши ўт очишни» талаб қилмоқдалар (бу киши ХКП Хубэй вилоят комитети секретариатининг аъзоси).

«Вашингтон пост» газетаси «ишончли манбаларга» асосланиб ёзишича, Аньхой вилоятидаги деворий газеталар ХКП Марказий Комитети Раисининг ўринбосари, Шэньян ҳарбий округининг қўмондони Ли Дэ-шэнни танқид қилмоқдалар. У шу йил январь ойигача Аньхой ҳарбий округи қўмондони ва шу вилоятда ХКП комитетининг биринчи секретари лавозимида ишлаб турган эди. Ли Дэй-шэн Шэньян ҳарбий округига ишга тайинланмасдан олдин Хитой Халқ Озодлик Армияси Бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи лавозимидан олиб ташланган эди.

Чет эл матбуоти яқинда ўз лавозимларидан олиниб бошқа округларга кўчирилган ҳарбий арбоблар янги иш жойларида партиявий ёки маъмурий лавозимга тайинланмаганликларига эътиборни жалб этади. «Маданий революция»дан кейин худди шундай кишиларга партиявий ва маъмурий лавозимлар ҳам берилган эди. «Вашингтон пост» газетаси Хитой армияси айрим арбобларининг ҳозирги вақтда танқид қилинаётганлигига Пекиннинг «ҳарбий округ қўмондонлари ҳукмронлигини бўшаштиришга» уриниш деб баҳо бермоқда.

Баъзи чет эл матбуот органлари ҳозирги кампаниянинг тиғи Линь Бяонинг тарафдорларига қарши қаратилганлигини уқтириб ўтмоқдалар. Чунончи, Япония министрлар кабинети ҳузуридаги тадқиқотлар комитети нашр этаётган «Тиоса Гэппо» журнали Мао Цзэ-дуннинг ташаббуси билан Хитой армиясининг раҳбар составида бўлаётган ўзгартишларни анализ қилиб, бу ўзгартишларга «ички сиёсий вазият сабаб бўлди» ва у армиянинг раҳбар составидан Линь Бяо тарафдорларини четлаштиришга қаратилган, деб ҳисоблайди. Журнал ҳозирги вақтда Хитой армиясида Хитой Халқ Озодлик Армиясининг собиқ иккинчи армиясидан чиққан ҳарбийларнинг таъсири ўсаётганлигини уқтиради, бир вақтлар бу армияга Лю-Бо-чэн ҳамда ХКПнинг Х съездидан кейин Марказий Комитет Сиёсий бюроси составига киритилган бош министр ўринбосари Дэн Сяо-пин бошчилик қилган эдилар. (Дэн Сяо-пин «маданий революция» вақтида қувғин остига олинган, сиёсий ишлардан четлаштирилганди. Чет эл матбуотининг хабар беришича, у бош министр Чжоу-Энь-лайнинг ташаббуси билан оқланган эди). Ҳозирги вақтда 11 та катта ҳарбий округ қўмондонлари орасида бир вақтлар Линь Бяо бошчилик қилган тўртинчи армиядан фақат икки киши қолди, деб ёзади «Тиоса Гэппо». Журнал шунингдек Пекин вилоятларда ўз таъсирини кучайтириш мақсадида Мао-Цзэ-дунга содиқ бўлган арбобларни ҳарбий округларда сиёсий комиссар лавозимига тайинлаётганлигини уқтириб ўтади.

Гонконгда чиқадиган ҳафталик «Чайна ньюс аналисис» газетаси Хитойдаги аҳвол ҳақида бундай деб ёзади: Хитойда ҳамиша сиёсий кампания даҳшат солиб туради. 1950-1951 йилларда «контрреволюционерларни бостириш», 1951-53 йилларда «Сань Фань, У Фань» тозалаши, 1955 йилда «Си Фань» тозалаши, 1957 йилда «ўнг унсурлардан тозалаш», 1959 йилда «ўнг оппортунистлар»га қарши кампания, сўнгра, бир неча йил давомида бутун мамлакатда («катта сакраш» кампанияси барбод бўлганлиги натижасида) давом этган озиқ-овқат танқислигидан кейин 1963-64 йиллардаги «тўртта тозалаш» («Си цин») кампаниялари ва ниҳоят, 1966-69 йиллардаги «маданий революция» деб аталган кампания, шундан кейинги ҳар хил номлар билан, чунончи, «Дуо пи гай» (кураш-танқид-қайта қуриш»), «И да, Сань фань» («Алоҳида-алоҳида уриб, уч кишига қарши чиқиш») деган номлар билан ўтказилган тозалашлар ва кампаниялар мамлакат аҳолисининг эсидан чиққани йўқ. Ҳозир эса «Пи Линь, Пи кун», яъни «Линь Бяони танқид, Конфуцийни танқид» кампанияси ўтказилмоқда.

Польшада чиқадиган ҳафталик «Политика» газетасининг ёзишича, «Хитойдаги ҳозирги кампания маочиларнинг жамият устидан назоратини кучайтиришга қаратилган бўлиб, уларнинг фикрича, оппозицияга зарба бериши керак». Ҳафталик газета бу кампания ўзининг характери жиҳатидан Хитой тарихида қандайдир бир янги кампания эмас, балки фақат «ҳар бир династиянинг ҳукмронлиги тугаётган пайтда ҳамиша кучайиб кетадиган император саройидаги олишувларни» эслатади, холос.

(ТАСС).

БАҲОР МУШОИРАСИ

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг Андижон область бўлими республикамизнинг ярим асрлик юбилейига бағишлаб қатор учрашув ва бадиий кечалар ўтказди. Пойафзал фабрикасида ўтказилган ишчилар билан ёзувчи ва санъаткорларнинг учрашуви айниқса мароқли бўлди. Бунда шоир Ўзбекистон Ҳалдор Ўзбек совет адабиётининг 50 йил ичида эришган ютуқлари ҳақида сўзлаб берди. Андижон тиллар институтида шоир Пўлат Мўмин студентлар меҳмони бўлди. Учрашувда ёзувчи Ҳаким Назир ва филология фанлари кандидати Озод Шарафиддинов шоирнинг ҳаёти ва ижодий йўли ҳақида сўз юритишди. Кеча охирида шеърхонлик бўлди.

Шунга ўхшаш бадиий кеча Бобур номли область кутубхонасида ҳам ўтказилди. «Баҳор мушоираси» деб номланган мазкур шеърхонликда шоирлар ўзларининг баҳор, ёшлик, Ватан ва партия ҳақидаги шеърларини ўқиб бердилар.

Н. ИНОҚОВ.

«ШАРҚ» МЕҲМОНХОНАСИ ЁНИДА

Республикамиз пойтахтида кўп қаватли кўркам бинолар қатори баъзи эски иморатларни сақлаб қолиш ва қайта тиклаш ишларига эътибор бериляпти. «Правда Востока» кўчасидаги «Шарқ» меҳмонхонаси ана шундай «кекса»

Ахборот Янгиликлар Хабарлар

КЕЧАГИ ПОЧТАДАН

бинолардан. Меҳмонхона 1912 йилда қурилган. Энди унинг атрофида янги бинолар қад кўтармоқда. «Ташгипрогор» институти лойиҳачилари «Шарқ» меҳмонхонаси биносини атрофидаги бинолар билан боғлаган кўринишда беришмоқчи. Апанасенко, «Правда Востока», Пряничников ҳамда Дзержинский кўчалари ўртасида маиший хизмат кўрсатиш уйи барпо этилди. Шунингдек 240 ўринли тикувчилик фабрикаси ҳам қурилади.

Лойиҳачилар меҳмонхонага ҳеч қандай зарар етказмаган ҳолда эски ва янги бинолар ташқи кўринишi жиҳатидан бир-бирига уйғунлашиб кетишига аҳамият берилган. Қурилиш шу йил кузда бошланади.

М. ЕҚУБОВ.

«УЧРАШУВ ВА ҲИЖРОН»

Озарбайжон пойтахтида VII анъанавий Бутуниттифоқ кинофестивали очилди. Ленинград, Киев, Минск, Тбилиси, Рига, Олмаота шаҳарларида ўтказилган фестиваллар каби бу фестивалда ҳам кейинги икки йил давомида яратилган совет фильмлари ғоявий мазмуни, сифати, суратга олиш техникаси каби сифатлари бўйича баҳоланади.

Фестивалда бир группа ўзбекистонлик кино ижодкорлари ҳам қатнашмоқда. Бу ерда экранларда режиссёр Э. Эшмуҳамедовнинг «Учрашув ва ҳижрон», ёш режиссёр Н. Отауллаевнинг «Ўзбекистон 1924—1930 йилларда», Т. Каиповнинг «Алангали соат» каби бадиий ва ҳужжатли фильмлари намойиш қилинади. Кино фестивалда СССР халқ артисти Шукур Бурхонов, ёш киноактёрлардан А. Юнусова, Т. Шокирова ва бошқалар қатнашмоқдалар.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ.

САҲНАДА ФРАНЦУЗ КОМЕДИЯСИ

Самарқанд рус драма театри томошабинларни янги спектакль — француз драматургларидан Ф. Дюмануара билан А. Деннеринг «Дон Сезар де Базан» ҳақидаги романли комедиясини кўрсатишга таклиф этди. Спектаклни театрнинг бош режиссёри, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист А. М. Гринберг саҳналаштирган. (ЎзТАГ).

Ҳаётнинг қайси жабҳасига қараманг, у ерда хотин-қизларимиз эркаклар билан қўлни-қўлга бериб, бахтиёр меҳнат нашъаларини сураётганлигини кўрасиз. Сиз ушбу суратларда кўриб турган қизлар ҳам меҳнат ва санъат гаштидан баҳраманд. Юқоридаги суратда: Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ўсимлик моддалари химияси институти кичик ходими Д. Ғуломова илмий иш устида. Пастдаги суратда эса, Тошкент Давлат консерваторияси вокал группасининг IV курс талабалари Л. Азимова ва М. Султоновалар ижодий режалари хусусида ўзаро суҳбатлашяптилар.

А. Тўраев фотолари.

МОВИЙ КЕНГЛИКЛАРДА

Оҳиста қўзғалган самолёт тезлиги ошиб, бирдан юқори кўтарилди, тепада бир-икки айланди-ю, ҳиёл ўтмай мовий кенгликка чиқиб олди. У баайни нуқтадек аранг кўзга ташланарди. Лекин бир оздан сўнг кенг майдоннинг тепасида парашютчиларнинг ранг-баранг соябонлари кўринди. Булар ҳозиргина парвоз қилган самолётдаги ҳаваскор парашютчилар эди. Улар белгиланган жойга аниқ қўнишди.

...Баҳор келди-ю, бепоён осмоннинг мовий кенгликлари яна ўз бағрига жасур, мард навқиронларни чорлай бошлади. Айниқса республика ДОСААФ авиаспорт клуби яна ҳам гавжум бўлиб кетди. Бу ерда авиацияга ихлос қўйган олов қалбли йигит-қизлар турли машғулотларда қатнашмоқдалар.

Клубда баъзи ёшлар турли маркадаги самолёт ва ракеталар-

СПОРТ КЛУБЛАРИ

нинг моделларини ясаб, ўзлари орзу қилаётган моделларнинг чизмалари ҳамда ҳомаки нусхалари устида иш олиб боришаётган бўлса, бошқа спортчилар учувчилик техникасини эгалламоқдалар, мустақил парвозларга тайёргарлик кўриб, мардлик синови — парашютда сакраш билан шуғулланмоқдалар. Айниқса эпчиллик, довюракликни талаб қилувчи парашютчилик спортига қизиқувчилар тобора кўпайиб бормоқда.

Клубда таълим олаётганлар орасида ҳар хил касбдаги кишилар-ишчи ва қурувчилар, студент ва мактаб ўқувчилари бор. Тошкент область Калинин районидаги 83-ўрта мактабнинг 10 синф ўқувчилари Ғ. Жўраев, А. Маёқубов, Тошкент политехника инститининг иккинчи курс талабаси Н. Жалолов, Тошкент тўқимачилик комбинатининг комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи, йигирувчи Л. Гуськова ва бошқалар шулар жумласидандир.

Кишида матонат ва жасурлик хислатларини тарбиялайдиган спортнинг бу тури билан фаол шуғулланаётганлар орасида Тошкент самолётсозлик заводининг ишчи ва инженер-техник ходимлари ҳам кўп. Чунончи, корхона электриги Александр Коннов шу кунгача 225 марта парашют билан сакради. У айни вақтда жамоатчилик асосида клубда инструкторлик қилмоқда. Шу завод ишчиларидан чилангар А. Филимонов, пардозловчи О. Ульянова, токарь Н. Пономарёв, бухгалтер Н. Кириллова, чилангар В. Подольский ва бошқалар тажрибали спортчи кўмагида моҳир парашютчи бўлиб етишмоқдалар.

— Ёшларда авиация спортига қизиқиш йилдан-йилга ортиб бораётганлиги уларнинг машғулотларга мунтазам иштирок этаётганликларида, белгиланган топшириқ ва машқларни яхши бажаришга интилаётганликларида яққол кўринмоқда, — дейди инструктор Р. Мусин. — Улар самарқандлик ДОСААФчилар билан ўтказилаётган мусобақаларда маҳоратни тобламоқдалар.

...Мовий кенгликлар бағрида парвоз этишга, Ватанимиз куч-қудратини янада оширишга, жасурлик, эпчиллик, матонат йўлидан боришга бел боғлаган ёшларнинг интилишлари зое кетмайди.

Я. ТЎХТАЕВ.

Суратда: республика ДОСААФ авиация спорти клубининг тажрибали инструктори Равил Мусин Тошкент самолётсозлик заводининг спортчилари Ольга Журавлева ва Обид Қодировнинг парашютларини текшириб кўраётир.

Р. Шамсуддинов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ОДОБ ДАРСИ

ТАРБИЯ МАВЗУИДА

«Олим бўлма, одам бўл» деган халқ мақоли бор. Келажак учун биз ажойиб фан кишиларини, турли мутахассисларни, санъаткорларни вояга етказар эканмиз, уларнинг хулқи, одамларга бўлган муносабати, ҳаётга қараши, тушунчаси ҳам унинг касбига ҳамоҳанг бўлишини касб-корини тўлдиришини назарда тутамиз. Ватанимиз, халқимиз биздан баркамол инсонларни кутади, шунинг учун ҳам минг-минглаб болалар тақдирини қўлимизга топшириб қўйибди.

Мактабимиз педагогика кенгашининг бурноғи йилги йиғилишида бу мавзу актуал масала сифатида ўртага ташланган эди. Йиғилиш шу қадар жонли, мунозарали, қизиқарли ўтдики, бу борада ўз фикрини, мулоҳазасини ўртага ташламаган биронта ўқитувчи қолмади. Ҳар бир ўқитувчининг ўзи ёки она, ёки ота. Уларнинг ҳам болалари бошқа мактабларда худди шуларга ўхшаган ўқитувчилардан таълим оладилар. Шундай экан, ўқитувчиларимизнинг ўзлари дарс бераётган мактаб ўқувчилари ҳақидаги ғамхўрликлари, уларнинг тарбияси хусусидаги тадбирлари ўз болаларига бўлган меҳрибонликларини ҳам ифода қилади, албатта.

Педагогика кенгаши бир овоз билан ўқувчиларга синфдан ташқари одоб дарсини сингдириш асосий дарслардан қолишмайдиган, балки ундан ҳам кенгроқ, мураккаброқ иш ва бу вазифа бизнинг жуда муҳим бурчимиздир, деган қарорга келди. Шу йиғилишдан сўнг таълим-тарбия борасида мактабда, айниқса иш қизғин тус олди, ибратли тадбирлар амалга ошира бошланди.

Шулардан бири—қизлар университетининг иш фаолияти бўлиб, университет қошидаги илмий кенгаш бўлажак мактабимиз қизлари билан мароқли кечалар уюштирди. Илмий кенгашга элнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлган турли касб эгалари жалб этилган. Университетда иккита факультет бор: ахлоқ ва тарбия факультети, уй-рўзғор ишлари факультети.

Маълумки, қизлар баъзан адашадилар. Шундай қизлар ҳам борки, ўткинчи ҳавасни муҳаббат деб тушуниб, ўзларининг илк беғубор севгиларини оёқ ости қиладилар. «Ҳаёт ва ғурур», «Ҳусн ва бахт» деган мавзулардаги мунтазам олиб борилган жонли суҳбат ва баҳслар қизлар тарбиясида катта из қолдирди.

«Яхшилик ва ёмонлик нима?» деган темага бағишланган мунозарага қизларимизнинг оналарини ҳам таклиф қилдик.

— Дугонамнинг онаси қаттиқ касал бўлиб қолди. Унинг дадаси йўқ, укалари ҳали ёш. Бир ўзи гоҳ врачга чопса, гоҳ уй юмушлари билан банд бўлар, гоҳ онасига қарарди. Қийналиб кетди, ўқишлари пасая бошлади. Биз ёрдамга ошиқдик. Синфимиз қизлари навбат билан дугонамизга кўмаклашдик. Ўтилган дарсларни ҳам унга айтиб турдик. Дугонамнинг онаси биздан жуда хурсанд бўлди, соғайганидан кейин мактабимизга келиб миннатдорчилик билдирди. Мен буни яхшилик деб тушунаман, — дейди университет аъзоларидан бири.

— Ён қўшнимиз бор, — сўз олди бошқа қиз. — У бир оз майда гап, ғийбатни яхши кўради. Онамнинг қон босими ортганда икки юзи қип-қизил бўлиб кетади, ётиб қолади. Шунда қўшнимиз ҳол сўраш ўрнига «касал одамнинг ранги заҳил бўлади. У касал эмас, айёрлик қиляпти» деб маҳаллада гап тарқатаркан. Онажоним буни эшитиб ранжийди, қон босими баттар кўтарилиб кетади... Мен буни ёмонлик, худбинлик деб тушунаман...

Мана, болаларимизнинг биз катталарга бўлган муносабати-ю, биз катталар ҳақидаги ҳаққоний ҳукми, очиқ-ойдин таассуротлари. Улар ўз ишларига ҳам, бошқаларнинг хатти-ҳаракатларига ҳам холис баҳо бера оладиган кичкина, аммо, зийрак назоратчиларимиз.

Университетнинг уй-рўзғор ишлари факультети ҳам илк тажриба тўплади. Факультетда қизларга уй тутиш, рўзғор буюмларини жой-жойига қўйиш, деразаларга парда танлаш, ҳар хил лаззатли таомлар пишириш, меҳмон кутиш, меҳмонга борганда ўзини тута билиш, одоб ва ахлоқ нормаларига амал қилиш каби инсоний фазилатлар сингдирилмоқда.

Илмий кенгаш университетда ўқиётган 175 қизнинг оилавий аҳволи билан танишиб чиқди. Шундан 125 оилада қизлар тарбияси кўнгилдагидек эканлиги аниқланди. 24 оилада қизлар тарбиясида камчиликлар борлиги маълум бўлди. 26 оилада қизлар билан жиддий иш олиб боришга тўғри келди. Чунки, бу қизлар ўсаётган оилаларнинг ўзлари тарбияга муҳтож экан. Илмий кенгаш аъзолари бундай қизлар билан алоҳида иш олиб борди. «Иффат, назокат ҳақида нималарни биласиз?», «Ота-она ва фарзанднинг бурчи нима, сиз уни қандай тушунасиз?», «Қайси фанни севасиз, ким бўлмоқчисиз?» деган мавзуларда мунозаралар ташкил этилди. Уларга барча қизларнинг ота-оналари ҳам қатнашдилар.

Университет илмий кенгаши қизларда коммунистик ахлоқ нормаларини шакллантириш мақсадида мактабда анкета тарқатди. Анкетада қуйидаги саволлар бор: Мактабни севасизми? Дугонарингизни-чи? Ахлоқ-одоб нормаларига қандай риоя қиласиз? Ўқитувчингизнинг топшириқларини мунтазам бажарасизми? Ўқувчининг бурчи нима?

Анкета саволларига университетнинг барча қизлари жавоб беришди. Илмий кенгаш аъзолари олинган жавобларни синчиклаб ўрганиб, уни бутун мактаб ўқувчилари ўртасида ишлаб чиқди.

Мактабда уй-рўзғор хонаси ҳам ташкил этилган. Бу ерда бичиш, тикиш, тўқиш ва овқат пишириш тўгараклари бор. Қизлар дарсдан ташқари вақтда эркаклар, аёллар, болалар учун ҳар хил дўппи, кийим-кечак ва сўзанлар тикишади, жун пайпоқ, қўлқоп, болалар учун қалпоқчалар тўқишади. Хилма-хил таомлар тайёрлайдилар.

Тўгаракларда қатнашаётган қизлар ҳар йили бир марта имтиҳон топширадилар. Имтиҳонни илмий кенгаш аъзолари оладилар. Масалан, 1973 йилнинг май ойида ўтказилган имтиҳонда 175 қиз қатнашди. Улар яхши ва аъло баҳога эга бўлдилар.

46-ўрта мактаб педагогика коллективи ташаббуси билан тузилган қизлар университетининг хайрли ишлари шаҳар бўйлаб кенг қанот ёйди. Ҳозирда университет машғулотларига шаҳардаги 8, 29, 19, 40, 45-мактаб қизлари ҳам қатнашмоқда. Шаҳарнинг бир қатор мактабларида шундай университетлар ташкил этилиб, иш бошлаб юборди.

Муносиб келажак кишиларини вояга етказишга ҳаётини бағишлаган коллективимиз келажагимиз—болалар таълим-тарбиясида ҳали кўп хизмат қилади. Бу борада яна яхши ташаббуслар кўтариб чиқади.

Фарида ҚОСИМОВА,
Андижондаги 46-мактаб директори.

Фан ва техника ЯНГИЛИКЛАРИ

БУДАПЕШТ. Венгриянинг машинасозлик заводлари 500 типдан зиёд қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқармоқда. Шуларнинг бир қисми Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг турдош корхоналари билан кооперация воситасида ишлаб чиқарилмоқда. Бу ерда Венгрия, СССР, Болгария ва бошқа мамлакатларнинг мутахассислари билан ҳамкорликда маккажўхори ўрадиган ва помидорни йиғиштириб оладиган комбайнларнинг янги типлари, ўсимликларни ҳимоя қиладиган машиналар ва бошқа қишлоқ хўжалик техникаси яратилди, улар мамлакат далаларида кенг кўламда қўлланилмоқда.

Венгрия ўзининг қишлоқ хўжалик машинасозлиги маҳсулотларини социалистик мамлакатларга, шу жумладан, СССРга кенг кўламда экспорт қилмоқда.

ҚОҲИРА. Сувайш билан Исмоилияни боғловчи темирйўл линияси синалиб бўлди. 15 апрелдан бошлаб шу йўлдан мунтазам қатнов бошланади. Ҳозирги вақтда Исмоилия—Кантара билан Исмоилия—Порт Саид линияларини тиклов ишлари олиб борилмоқда. Миср Араб Республикаси темир йўллари бошқармасининг бош директори М. К. Муртаги Сувайш канали зонасидаги темир йўллар, станциялар ва станция ускуналарини тиклашга 13 миллион миср фунти талаб этилади, деди.

ТОКИО. Токионинг «Синдзюку районида қуриб битказилган 52 қаватли иморат Япониянинг энг баланд биносидир. Унинг бўйи 200 метрга боради. Бу бино кўп қаватли уйлар қуришга ажратилган участкада жойлашган шу ер «осмон ўпар бинолар қишлоғи» деб аталади.

Янги осмон ўпар иморатни қуриш икки йилу беш ой давом қилди ва 24.000 миллион иенага тушди. Бу ерда 150 та фирма идоралари кўпдан-кўп магазинлар, кафе ва ресторанлар жойлашади. Бинода 10 минг киши ишлайди. Ҳар куни бинога 40 минг киши келиб-кетиши кутилмоқда.

Киото университетининг олимлари жаҳонда энг қудратли электрон микроскоп ятратдилар. Микроскоп катталиги 1.4 ангистрем келадиган зарраларни ҳам кўришга имкон беради. Профессор К. Кобаясининг айтишича, янги микроскоп олимларнинг азалий орзулари, — молекулаларнинг атом тузилишини кўриш ва суратини олишга имкон беради. Бунинг учун молекулалар минус 269 градусга қадар совитилади ва уларга кучли электрон нур оқими юборилади. 500 минг вольт кучланишдан фойдаланиб шундай оқим ҳосил қилиш мумкин бўлди. Янги электрон микроскопни яратишга тўрт йилча вақт кетди ва 150 миллион иенага тушди. (ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

«МОСКВА»НИНГ ЯНГИ БОҒЛАРИ

ҚАРШИ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Ульянов районидаги «Москва» совхози ўзининг мазали бодоми билан Иттифоқимизга машҳур. Бу ерда бодомзорлар йилдан-йилга кенгайтириляпти. Кейинги 4-5 йил ичида бодомзор 100 гектарга етказилди.

Совхозда бу йил ҳам кўчат экиш ойлиги юксак уюшқоқлик билан ўтяпти. Соҳибкорлар айниқса мевали дарахт ва бодом кўчатлари ўтқазишга катта эътибор бермоқдалар. Ҳозиргача 85 минг туп мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилиб, боғлар яна 10 гектарга кенгайтирилди.

Бундан ташқари совхозни Маймонок, Қатағон, Камилон қишлоқлари билан боғлайдиган йўл ёқаларига 30 минг туп чинор ниҳоли экилди. Ҳадемай бу йўллар чинакам соя-салқин хиёбонларга айланади.

П. ГАДОЕВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

15 АПРЕЛЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 16.55— МОСКВА. 17.00 — Онамларнинг мактаби. 17.30 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.00 — Музикали программа. 18.30 — Запорожье областининг муқобил плани — амалда. 19.15 — Янгиликлар. 19.25 — **Хоккей:** ЧССР — Швеция. 21.45 — Ҳужжатли фильм. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Концерт. 22.55 — **Хоккей:** СССР — Финляндия. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 12.05 — Гимнастика. 12.20 — Янгиликлар. 12.30 — Мультфильмлар. 13.00 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 14.00 — **Анискин ва Фантомас** (бадиий фильмнинг 1-серияси). 15.05 —Замондошларимиз. 18.30 — ТОШКЕНТ. 19.35 — Мультфильм. 18.45 — Ғалаба байроғи. 19.05 — Ҳужжатли фильм. 19.25— «Ахборот». 19.40 — Дутор, танбур тароналари. 20.10 — «Ахборот». 20.30 — Телеспектакль. 21.45 — Оламда нима гап? 22.10 — **Учишга руҳсат этинг** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

16 АПРЕЛЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00— МОСКВА. 12.05 — Гимнастика. 12.20 — Янгиликлар. 12.30 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 13.30 — Концерт. 13.50 — **Анискин ва Фантомас** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 15.05 — Бизнинг комсомолча муқобил планимиз. 18.05 — ТОШКЕНТ. 18.15 — Телевизион қўғирчоқ театри. 18.45 — Съезд делегатлари билан учрашув. 19.15 — Биринчи Май шарафига. 19.40 «Ахборот». 19.55 — Ҳужжатли фильм. 20.15 — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. 20.45 — Ўн минут музика. 20.55 — «Ахборот». 21.15— Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30— Кўргазма заллари бўйлаб. 23.00— **50х50** (бадиий фильм). 00.30 — **Хоккей:** Польша— СССР. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.05 — МОСКВА. 18.50 — Янгиликлар. 19.00 — Мультфильм. 19.10 — Телефильм. 20.10 — Вольск шаҳар меҳнаткашлари билан учрашув. 22.00 — Ҳамиша сергак. 22.30 — МОСКВА. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Концерт. 19.30 — Ўзбекистон тўққизинчи беш йилликда. 20.00 — **Ажойиботлар оламида.** 20.30 — Мамлакатимиз кучли шашкачилари — студиямиз меҳмони. 20.50 — **Солярис** (бадиий фильмнинг 1-серияси).

17 АПРЕЛЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00— МОСКВА. 18.35 — ТОШКЕНТ. 18.45 — «Қизил галстук». 19.15 — Миллионлар ленинча университети. 19.30 — «Ахборот». 19.45— Ота-оналар университети. 20.15— Ўн минут музика. 20.25 — «Ахборот». 20.45 — «Ноз-неъмат бунёдкорлари». 21.10 — Лирика кечаси. 22.00 — МОСКВА. «Вақт». 22.30 — Спорт программаси. 23.15 — **Пахита** (балет). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 14.00 — ТОШКЕНТ. 18.35 — МОСКВА. 18.50 — Янгиликлар. 19.00 — Музикали программа. 19.30 — Фан оламида. 20.00 — Телеспектакль. 21.30 — Опералардан парчалар. 22.00— Стандарт ва сифат. 22.30 — **Кундузги сеансга икки билет** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.45 — Ўқув кўрсатувлари. 20.50 — Тошкент ва тошкентликлар. 21.10 — **Солярис** (бадиий фильмнинг 2-серияси).

18 АПРЕЛЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00— МОСКВА. 18.10— ТОШКЕНТ. 18.20 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 18.50 — Миллионлар ленинча университети (Москва). 19.20 — Ўн минут музика. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 20.00 — Концерт. 20.35 — «Ахборот». 20.55 — МОСКВА. **Хоккей:** СССР — ЧССР. 23.15 — Музикали кўрсатув. 24.00 — «Вақт». 00.30 — **Хоккей:** Швеция — Финляндия. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.10 — МОСКВА. 18.50 — Харакат хавфсизлиги учун (Тошкент). 19.20 — Телеспектакль. 20.55 — ТОШКЕНТ. Амин Умарийнинг адабий портрети. 21.35 — Концерт. 22.10 — **Халқа** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильмлар экрани. 19.45 — Опералардан парчалар. 20.25 — **Хонадон ва унинг соҳиби** (бадиий фильм).

19 АПРЕЛЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00— МОСКВА. 18.40 —ТОШКЕНТ. 18.50 Қўғирчоқ фильм. 19.05 — Музикали кўрсатув. 19.45 — «Ахборот». 20.00 — Идеология ва ҳаёт. 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — «Бунёдкор» программаси. 22.00 — «Вақт» 22.30 — Жиззах меҳнаткашлари билан учрашув. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.40 — МОСКВА. 19.10 — Янгиликлар. 19.20 — Болалар учун кўрсатув. 19.35 — СССР Олий судининг 50 йиллиги олдидан. 20.05 — **Барчасига жавобгар** (бадиий фильм). 20.30 — Рақс зали. 22.00 — Ҳужжатли фильмлар экрани (Тошкент). 22.30 — Ёш овозлар. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — ТОШКЕНТ. Спорт гимнастикаси бўйича мусобақалар. 18.45 — Тошкент янгиликлари. 19.00 — Ҳужжатли фильм. 19.10 — Май олди вахтасида. 19.40 — Концерт. 20.10 — **Ганг дарёсининг қизи** (бадиий фильм).

20 АПРЕЛЬ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Ҳамма — Бутуниттифоқ коммунистик шанбаликка. 10.20 — **Экран хандаси.** 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — Гимнастика. 11.25 — Мультфильм. 12.10 — Музикали программа. 12.50 — Саволларингизга СССР ўрмончилик ва ёғочни қайта ишлаш саноати министри Н. В. Тимофеев жавоб беради. 13.20 — Қувноқ хоровод. 14.00 — **Шоир ва подшоҳ** (бадиий фильм). 15.20 — «Здоровье». 15.50 — «Камалак». 16.40 — ТОШКЕНТ. 16.45 — «Бойчечак». 17.15 — «Ахборот». 17.30 — Нафосат оламида. 17.55 — **Хоккей:** СССР — Швеция. 20.30 — ТОШКЕНТ. 20.50 — «ОЛТИН ВОДИЙ». 22.00 — «Вақт». 22.45 — **Хоккей:** ЧССР — Финляндия. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 16.40 — МОСКВА. 17.15 — **Хайвонот оламида.** 17.55 — ТОШКЕНТ. Мультфильмлар. 18.25 — Ёш киноҳаваскорлар клуби. 19.15 — Ёзувчи ва замон. 19.45 — Цирк томошалари. 20.30 — МОСКВА. 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.20 — Ҳужжатли фильмлар экрани. 22.40— **Қизил қуюн** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 15.50 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

21 АПРЕЛЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Янгиликлар. 9.40 — Экран — болаларга. СССР халқ артисти Юрий Никулин. 10.30 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 11.00 — МОСКВА. 11.05 Янгиликлар. 11.10 — «Будильник». 11.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.40 — Спорт программаси. 13.20 — Мультфильмлар. 13.50 — Ҳужжатли фильм. 14.00 — Эфирда — «Молодость». 14.45 — Музика жавони. 15.15 — Қишлоқ янгиликлари. 16.15 — ТОШКЕНТ. 16.20— «Янгра, барабан». 17.00 — **Футбол: «ПАХТАКОР» — «ДИНАМО».** 18.45 — «Юлдузча». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — **Экран хандаси.** 20.25 — «Ахборот». 20.45 — Партком ва социалистик мусобақа. 21.05 — Музикали кўрсатув. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Аср бошида** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 16.15 — МОСКВА. 17.00 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 18.00 — Музикали кўрсатув. 18.30 — Халқаро панорама. 19.00 — **Егор Буличев ва бошқалар** (бадиий фильм). 20.30 — Концерт. 22.00— Кино экран янгиликлари. 22.30 — Концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 13/IV да **Дилором**, 14/IV да **Улик малика ва етти баҳодир ҳақида эртак** (кундузи). **Флория Тоска** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 13/IV да **Олтин девор**, 14/IV да **Шоҳ Эдип.**

ЎЗБЕКИСТОН ССР ГЎШТ ВА СУТ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИГА

Бош бухгалтер ўринбосари, катта бухгалтер-ревизорлар, инженер-электриклар, инженер-механиклар, катта машинистка

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси, ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга мурожаат қилинсин.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти коллективи Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, институтнинг сектор мудири Ю. Султоновга укаси

Азизхон СУЛТОНОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети ҳамда Ўзбекистон ССР Журналистлар союзи правлениеси Фарғона область нашриётлар, полиграфия, китоб савдоси бошқармасининг бошлиғи, СССР Журналистлар союзининг аъзоси Исмоилжон Тўхтасиновга онаси

Ашурбиби БОБОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 02373. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 87.